زه میین نه‌یم!

(مینه لیکونه)

لیکوال: **محمد اسماعیل کریمي**

کتاب پېژندنه

د کتاب نوم: **زه مېين نه يم!** (مينه ليکونه)

ليکوال: **محمد اسماعيل (کريمي)**

کمپوز: **محمد ابراهيم (رحيل)**

ډيزاين: **موسی (تعبير)**

خپرېدو کال: **۱۴۰۲ ل / ۲۰۲۳ ز**

د ليکوال سره اړيکې:

فېسبوک: **M Ismail Karimi**

وتس اپ: **۰۷۹۴۳۸۱۰۲۵**

د خپرېدو بشپړ حقوق يې له ليکوال سره خوندي دي.

ډالۍ

هغه انسان ته!

چې د ساړه موسم پر مهال به یې ما پر وړاندې د ګرمۍ احساس کاوه. د مینې – پاملرنې او احسان یې ډېر پوروړی یم.

م.ا.کریمي

د مینې په اړه خوندور توري

ما د مینې په اړه ډېر اورېدلي، د مییناڼو له ډېرو داسې کیسو خبره شوې یم، چې پایله یې له غمه ډکه او په داسې حالت پای ته رسېدلې، چې یو میین یې نه غواړي.

زما په نظر!

مینه کوم ځانګړی تعریف نه لري، آن تر اوسه به داسې کومه کلمه نه وي رامنځته شوې، چې په بشپړه توګه د مینې او مییڼبدو استازیتوب وکړي. موږ د هغه کتاب له لوستلو ډېر خوند اخلو، چې زموږ له حال سره برابر وي او زموږ د ژوند انځور وړاندې کړي.

(**زه میین نه یم!**) هغه اثر دی چې په رښتینې مانا د یو میین احساسات اغېزمنوي، د مینې هغه اور چې خلکو یې په خاموشولو کلونه وخت تېر کړی، یو ځل بیا روښانه کوي.

دا خو څرګنده ده چې ټول انسانان څه ناڅه ګډې ځانګړنې لري، لکه د خپلوانو له لاسه ورکولو درد، د میینې او میین له لاسه ورکولو درد، ټولنیزې ستونزې او داسې نور.

یادې کړنې هغه وخت ګډ درد لري، چې تا تجربه کړې وي، هر هغه کس چې یو ځل یې هم په زړه کې د مینې د احساس تارونه په لړزه راغلي وي، د دغه کتاب په لوستلو به هرومرو هغو شېبو ته ستنبږي، چې د خپل میین ترڅنګ یې تېرې کړې وي.

په ځينو ليکل شويو کتابونو کې هغه خبرې او کيسې ډېرې راځي، چې له تجربه کېدلو لرې وي، يوازې خلکو اورېدلې وي، خو د ياد کتاب عمده ځانګړنه دا ده، چې هغه رښتيا پکې وړاندې شوي، چې په يوه ټولنه کې شته ټول ميينان يې تجربه کوي.

دغه کتاب نه يوازې په ژوند کې د يوې اړينې موضوع په اړه ليکل شوی، بلکې د ادبياتو او ژبې په برخه کې هم د ښکلو جملو په لرلو سره يو په زړه پورې کتاب دی.

د (**زه ميين نه يم!**) ليکوال، محترم محمد اسماعيل کريمي د ژوند له داسې رازونو پرده پورته کړې، چې هر فرد بايد پرې پوه شي او معلومات پکې ولري.

محترم کريمي صاحب په ډېرو لنډو جملو کې د ژوند ډېر درانه مسايل بيان کړي او په خوږو الفاظو يې دا موضوع ښه څېړلې ده.

په پای کې محترم کريمي صاحب ته د نورو په زړه پورې آثارو د پنځېدو هيله کوو، قلم يې تاند او پر ګوتو يې برکت شه!

شکېبا (نادري)

۱۴۰۱ د سلواغې ۱۰مه

کابل، خپله جونګړه

زرينې کرښې

نن سبا ډېرى ځوان ليکوالان د هنري نثر د ليکلو هڅه کوي، خو ډېر لږ شمېر يې په دې بريالي کېږي، چې پاخه هنري نثرونه وليکي او د هنري نثر د لوستونکو او مينوالو تنده پرې ماته کړي.
زما په اند!
تر ټولو ښکلى هنري نثر هغه دى، چې د لومړيو کرښو په لوستلو يې انسان ته د دې تلوسه پيدا شي چې تر پايه يې ولولي، **(زه مېين نه يم!)** اثر هم کټ - مټ همداسې يو اثر دى، چې د مينې د يوه ليک په لوستلو يې د انسان زړه کېږي بل يې ولولي او همداسې د کتاب لوستل ژر تر ژره بشپړ کړي.
د هنري نثر يوه بله ځانګړنه دا ده، چې انسان فکر کولو ته هڅوي او لوستونکى دې ته اړ کوي، چې په خپلو فکرونو کې د ليکوال د زرينو کرښو مانا ومومي، له نېکه مرغه دا اثر هم له دې ځانګړنې تش نه دى او په لوستو يې انسان هرې کرښې ته په خپل ذهن کې ځاى ورکوي او دې ته اړ کېږي، چې د هرې کلمې په اړه يې څو شېبې فکر وکړي.
د دې اثر په لوستلو مې څو ټکو ته پام شو، چې يادول يې دلته اړين بولم، د هر ليک په پاى کې يوه داسې ټپه چې له ليک سره همغږې لري ليکل شوې ده، چې دې کار د کتاب ښايست لا ډېر کړى دى.

لیکوال خپله موخه لوستونکي ته په واضح ټکو کې رسولې ده او د دغه هنري نثر په لوستلو انسان داسې احساس کوي، لکه لیکوال چې د خپل ژوند واقعي کیسه کوي. د کلمو تسلسل ډېر ښه پکې ساتل شوی دی او هر کلمه په خپل ځای له خپلې اصلي او بشپړې معنا سره کارول شوې ده.

که څوک دا کتاب ولولي گمان نه کوم، چې هغه دې داسې احساس وکړي، چې پر کاغذ لیکل شوې تورې کرښې لولي؛ بلکې په لوستلو به یې په کتاب کې شته صحنې یا په خپلو خیالونو کې انځوروي او یا به داسې احساس کوي چې کوم فلم گوري.

کتاب لنډ، خو خوندور دی. انسان یې په لوستلو نه ستړی کېږي. په ټوله کې دغه هنري نثر په رنگینو الفاظو لیکل شوی دی، ژبه یې خوږه، اسانه او روانه ده او د لیکوالی اړینو ټکو ته پکې پام شوی دی.

که موږ رښتیا غواړو چې هنر د هنر او ژوند لپاره ولولو، باید د ښاغلي کریمي له هنري نثرونو استقبال وکړو او له کریمي صیب سره د دغه کتاب په خپرولو کې مرسته وکړو؛ تر څو دا ډول کتابونه چې عامه ذهنیتونه د جگړې او کرکې له فکرونو نه لرې ساتي او د هنر په ښکلا یې سمبالوي، د ټولنې ټولو اتباعو ته ورسوو.

موږ په پښتو کې داسې تصویري او په مانا د درنو تورو نورو کتابونو ته هم اړتیا لرو او په کار ده، چې ځوان لیکوالان په دې برخې کې خپلې هڅې ګړندۍ وساتي او پښتو ته نور داسې ارزښتمن کتابونه ډالۍ کړي.

ښاغلي محمد اسماعیل کریمي ته د دې اثر د پنځېدو مبارکي وایم او د لیکوالۍ په ډګر کې لا بریاوې ورته غواړم!

په درنښت

عایشه (حیدري)

۱۰/۱۱/۱۴۰۱

کابل، خپله مېنه

د پیل خبرې

زمونږ له ډلې اکثریت د جګړې په تړاو د دې ډول فکر درلودونکي دي، چې جګړه یوازې مړي او ټپیان تولیدوي؛ خو نه!
د جګړې اغېزې ډېرې پراخه دي، نه یوازې چې جګړو مونږ ځو لسیزې بې کوره، بې وطنه، وږلي او ټپي کړي یوو؛ بلکې زمونږ چلندونه، کړنې، اخلاق، باورونه، افکار او په لویه کچه یې معنویات هم را ټپي کړي دي.

مړي او ټپیان د جګړې بارز اړخ دی، چې تر ډېره یې ټول وینو؛ مګر هغه نور اړخونه چې زمونږ له سترګو پټ دي، هم پر انسانانو اغېزې ښندي او د دوی په بېروني کړنو او اندروني جذباتو، احساساتو او کیفیاتو کې د وحشت، وېرې، کرکې، بدبینی، غوسې، درواغو، دوکې او نورو ګڼو بدو کړنو انګېزه ټوکوي.

که د واقعیت له عینکو د خپلې ټولنې جاج واخلو، درک کوو، چې له کشره نیولې تر مشره، له باسواده نیولې تر بې سواده، له نظامي نیولې تر غیر نظامي، له ښاري نیولې تر اطرافي او داسې ټول بې نظمي خوښوو، وحشت کوو او خپرووو یې، په هره معامله کې د دوکې هڅه کوو، درواغ مو

کسب گرځېدلی، پر یوې کوچنۍ کړنه او خبره غوسه کېږو او مقابل اړخ ښکنځو، له یو بل مو دومره کرکه راځي، لکه په لوند سپي چې د لاس وهلو څخه کرکه لرو. په واقعیت کې دا د جګړې هغه اغېزې دي، چې له مونږ ډېری یې د جګړې اړوند نه تعریفوي.

بناءً؛

هغه کار چې د بل چا د وس له امکانه وتی وي، لیکوال یې په ډېره غوره بڼه ممکنولی شي. په ټولنو کې د لیکوالو مسوولیت توپیر لري، زمونږ د ټولنې د لیکوالو مسوولیت دا جوړېږي، چې د وګړو په عاطفي کولو کې نقش ولوبوي؛ ځکه زمونږ د ټولنې چاپېریال جګړه ییز او په بارودي لړو پوښلی دی، اړتیا ده چې وګړي عاطفي وروزل شي؛ تر څو ټولنه د سم مسیر پر لور روانه شي او وګړي یې د غوره ژوند څخه برخمن شي.

د دې لپاره چې د وګړو د جمالیاتي اړتیا او ادبي ذوق په خړوبتیا کې مې ونډه لرلې وي، حاضر اثر (**زه میین نه یم!**) د لیکلو هاند مې پیل کړ. له دې اړخه هم د دې کتاب لیکلو ته مې لېوالتیا زیاته وه، چې مونږ مینې او مهربانۍ ته شدیده اړتیا لرو؛ نو هغه لیکنې چې محتوا یې په مینې او مهربانۍ را څرخي، باید وپنځول شي، تر څو د جګړې د اغېزو په کمښت

کې موثر تمام شي او د ذهني سکون په ترلاسه کولو کې د مثمریت سبب وګرځي.
په پای کې له تاسو ټولو قدرمنو لوستونکو مننې، چې خپل ارزښتمن وخت د کتاب په لوستنې سره لا قیمتي کوئ، د خپل ذهن د سالمې روزنې او ودې په پار هاند کوئ.

قدرمنو لوستونکو!
اعترافاً د نورو ټولو بشري هڅو او کړنو په څېر زما لیکنه هم د انساني ذهن تخلیق دی، چې حتماً او لازماً به نیمګړتیاوې لري؛ نو په خورا مینې ستاسې د نیوکو، وړاندیزونو، مشورو او تشویق غوښتونکی یم، د نیمګړتیاوو په را ښودلو کې مو د لوړ جرأت دعا غواړم.

په پښتنه او افغاني مینه**!**
محمد اسماعیل (کریمي)
ننګرهار، کوټ ـ خپله حجره

****

ونه خو نه وم، چې په خزان سره مې پاڼې رېژېدلې وای، انسان وم او د انسان په خزاني کیفیت کله نیمګړي انسانان په اسانۍ سره پوهېدلی شي، لکه د پاڼې په څېر د خزان بې رحمه بادونو د څانګې بېلولم، دا شېبې د بېلتون وې، د جانان یې جدا کولم.

د پارک په اوږده څوکۍ ورسره کېناستم، ما یې سترګو ته د مخامخ لیدلو توان نه درلود، نظر مې پر ځمکه خښ ؤ، د زړه خبرې مې په ستوني کې ورکېدې، داسې احساس مې کاوه، لکه د غړ څخه چې محروم شوی اوسم، وار په وار یې پوښتلم، ما خبرې نشوای کولې، کتابچه مې ترې کش کړه، ومې لیکل:

په نوستالوژیک حالت کې انسان که باطناً بې سیکه او خپه وي، ظاهراً هم پرې د خپګان اثرات جوت وي. مړاوې څېره، نیمګړې خبرې، ستړی مجلس او ړنګ قدمونه یې د ظاهري مات‌والي ډېره ښه تشریح او توضیح کوي. کتابچه مې ور مخامخ کړه، کرښې یې ولوستې، را ویې کتل، د پوښتنې په انداز یې لاسونه خلاص کړل. بیا مې ولیکل:

انسان د ونې په څېر نه دی، چې په خزان سره یې پاڼې ورېژېږي او بې له کومې ستونزې خلک پرې وپوهېږي، چې خزان یې پیل شو. نه! انسان بېل خزاني کیفیت لري، چې دا خزاني کیفیت د هر چا د درک قوه نه‌شي کشفولی، هغوی چې د انسان خزاني کیفیت محسوسوي، په

واقعیت کې ځیرک او بادرکه اشخاص وي، په شعوري لحاظ تر نورو د مخکښ‌والي ویاړ لري.

تر همدې ځایه مې ولیکل، ور ومې کتل، هڅه مې وکړه چې خبرې وکړم، مګر بیا هم ونه توانېدم، بېرته مې سترګې په کتابچه کې وګنډلې، ګوتې مې وخوځېدې:

انسان که ناطق دی، د خزاني کیفیت په توضیح او تشریح کې ډېر کله د غیر ناطق مخلوق په څېر دریځ او موقف نیسي، ټول انساني خزاني کیفیتونه یو شان نه دي، ځینې ګوښه نشین شي، وژاړي. ځینې بیا یو چا ته تر غاړې شي، کلک - کلک ورسره وژاړي او ځینې بیا داسې دي، چې په زړه یې تېروي، ځان خوري.

د وصال شېبې ورو - ورو نږدې، وخت اجازه نه راکوله چې زیات تم شم، زړه مې را ډک شو، د خبرو کولو او غږ ویستلو توان مې نه درلود، داسې وم لکه ګونګی.

ور تر غاړې شوم، کلک - کلک مې وژړل. هڅه یې کوله چې ارام مې کړي، مګر ما د جدایۍ لمبې لیدلې او پوهېدم چې دا لمبې به مې څو شېبې وروسته داسې وسېځي، چې زخم به یې ډېر ژور وي. ما یې لاسونه کلک ونیول، ځان مې ور نږدې کړ، بې اختیاره مې له خولې ووتل:

د بېلتانه کیسې شروع دي

ما د لالي لاسونه کلک نیولي دینه

****

ځنګ ته یې نږدې ولاړ وم، را کتل یې، مګر ما داسې ښوده، چې ګواکې نه یې وینم. موبایل مې هسې غوږ ته ونیو، د جوړ په خیر وروسته مې وویل:

- خدای دې زړه داسې چا سره مه لګوه، چې د غرور سمندر یې هر وخت طوفاني وي، داسې طوفاني څپې چې ستا د ګرانښت ماڼۍ نړوي. ستا انساني هڅې او مهربانۍ نه توانېږي، چې د تیږې په څېر کلک زړه کې یې ځای پیدا کړې. ته به هڅه کوې چې ځان ور نږدې کړې، مګر دومره بې تفاوته چلند به وکړي، چې د بشپړ انسانیت دې زړه موړ شي.

غلی شوم، یوه شېبه مې داسې تمثیل کړه، چې ګواکې مقابل لوری اورم، بیا مې خبرې پیل کړې:

- ستا به د سترګو تور وي، د زړه درزا به دې وي؛ مګر تا سره به د یو ناپېژاند او عادي انسان په څېر تعامل کوي، درد به دې ویني، خو پر وړاندې به دې بې پروا وي، له زړه به ګیله‌من شې، چې داسې انسان سره ځنګه او ولې لګېدې؟ وګوره ستا خیال اوس ساتي که نه؟ هر وخت دې دردوي.

د سترګو له کونجونو مې ور وکتل، د لیدلو او اورېدلو دواړه حسونه یې په کار اچولي وو، ما خو داسې موقع له خدایه غوښته، غږ مې لوړ کړ:

- نه‌پوهېږم د گرانښت او مینې فریکونسي به دې دومره لوړه نه وه، چې د هغه د زړه تر غوږونو رسېدلې وای او یا به د هغه له‌پاره ارزښت نه‌لرې. نور مې نه غوښتل چې خبرې اوږدې کړم، په پای کې مې زمزمه په لوړ غږ داسې پیل کړه:

یاري د سیال سړي مزه کړي
ځان ته به گوري، ستا به ډېر قدر کوینه

****

انځور یې رالېږلی ؤ، هماغه انځور چې د ښار په غټې ایسکریم خونه کې مو اخیستی ؤ، ور لاندې یې په پیغام کې لیکلي وو:
- څه در یاد شو؟ د ایسکریم شریکه!
«ته» راسره نه یې، ایسکریم خونه کې دې څوکۍ خالي ده. دلته زه ستا تشې څوکۍ ته په لیدو ویلي شوم او ایسکریم ما ته په لیدو ویلي شو.
ومې لیکل:
- هو! ډېر څه را یاد شو.
هماغه شېبه چې د ایسکریم ککو دې پر پوزه وموښه، بیا دې پوزه زما د پوزې سره وموښله. ښه شېبه وه، خوند یې کړی ؤ.
خاطرې او یادونه که ښه یا بد وي، خو په حال کې یې یادون ډېر خوږ وي، ښې خاطرې یادول به دې خوښ کړي او د څه شېبې لپاره خندا به

دې پر شونډو راولي او بدې خاطرې يادول به تجربې درکړي، پوه به دې کړي.
د همدې ورځې په مازيگر ايسکريم خونې ته ورغلم، هماغه ککوي ايسکريم مې را وغوښت، ککو مې پر پوزه وموښه، خو شتون يې نه درلود، چې په ککو ککړه پوزه مې ورسره موښلې وه.
د ايسکريم شريک انسانه!
ځينې خواړه په شريکه خوند کوي، که شريک ونه خوړل شي، لکه حرام چې خورې.

ما ته دې لړې شپې بهانه کړې
تا د بېلتون په غرونو واړول کلونه

****

له خولې مې هسې دا بيت ووت:

زه چې در میین شوم، د هر چا پام مې در واړوه
وايه کنه مشهور په ټول جهان مې کړې، که نه مې کړې؟

قدمونه يې سست شول، په حيرانتيا يې را وکتل، په پوښتنيز انداز يې لاسونه خلاص کړل:
- نو تا کله ويلي، چې را باندې میین يې؟
موسک شوم، څه شېبه مې ور وکتل، بيا مې وويل:

- اړینه ده، چې خامخا د الفاظو اظهار وشي؟
نه یې حس کوې، چې په وړه خبره در څخه مرور یم؟
په وړه خبره او کار در څخه خوشال یم؟
د ورځې پیل او پای کې دې د لیدلو غوښتنه لرم؟
ستا پر وړاندې د ډېرې وارخطایي مې تندی خوله - خوله وي!
چې درسره ولاړ یم، روغې خبرې مې نیمګړې وي؟
څومره ګیلې دې سترګو ته قطار ودروم؟
ته د لاس راکولو هڅه کوې، مګر زه غبږه غواړم؟
نه‌پوهېږم!
یا مې احساسات نه‌شې درک کولای او یا خورا لېواله یې، چې په علني ډول مې د مینې د اظهار ناره واورې.

چې ما ویلی تا منلی
تا به د دې یارانې خوند لیدلی وونه

****

د بوټ په څوکه مې ځمکه ګروله، ور ومې کتل. دېوال ته یې تکیه کړې وه، سترګې یې برګې کړې:

- خاورې به ارزانې شي.

- ولې؟
- نه دې خندا شته او نه ادا!
- دا د خنداګانو او اداګانو ځلي ستا جوړ دي.
له غوړونو یې کش کاږلم، ما چیغې وهلې، هڅه مې کوله، چې ځان ترې خلاص کړم، مګر ونه توانېدم، اخ مې کړل، داسې مې تمثیل کړه، چې ګوندې غوږ مې په درد شو، کېناستم، سر مې ټیټ کړ.
وارخطا یې یوه خوا او بله خوا کتل، څېره یې له خپګان ډکه ښکارېده، لاس یې زما د زنې لاندې کړ، سترګو ته یې را وکتل، تمثیل مې جاري ونه ساتلی شو، ومې خندل، نازک سوکان او څپېړې یې په سینه راکړې، چیغې یې کړې:
- ارزاني او ابادي شوه.
- خوب دې ولیده؟
له پوزې یې ونیولم، کلک - کلک یې وسکوندېلم، ویې ویل:
_ کانکریټه! ایله مې چې ستا خندا ولیده.
اخ! هغه وخت به کانکریټ وم یا نه؛ مګر اوس په رښتیا یم. نه مې یادېږي چې د تګ وروسته یې ما کله خندلي وي. ما چې خندلی شو، سترګو یې انرژي را کوله او د هر درد په هېرېدو کې یې زما خیال ساته.

بس چې دا را وبه يې کتل، لکه نرۍ چې بې نفرته شي. ډاډ - حوصله - نرمي - مهرباني به يې زما په وجود کې زرغون کړل، هره بده ځانګړنه به يې را څخه وتوړله.
يو داسې انسان به وم، چې ډېرو به غوښتل، د ملګرتيا په تکل راسره څو شېبې تېرې کړي؛ مګر اوس يې نشتون داسې کړی يم، چې څوک مې لا په څنګ کې د کېناستو زحمت نه کوي.
ومنئ! ځينې مونږ سره د عادي انسانانو په څېر ګرځي؛ خو په حقيقت کې دوی معجزې لري، همدا چې په هېڅ څيز نه رغېږو، د دوی يو دوه خواږه الفاظ مو رک - روغ کړي او چې کله نه وي، په ځمکه قدم ايښودل خوند نه کوي.

که چرته کېږي ببرته راشه
قسم دی ياره ځمکه خوند نه راکوينه

****

تا ته د جار او قربان نارې دومره ډېرې وې، چې زما د غږ فرېکونسي پکې ورکېده او ما ونه شو کولای، چې خپل رښتينی ګرانښت په کمزورو الفاظو سره، ستا د زړه تر غوږونو ورسوم.
ستا د ښايست راج چلېده، که به چا کار درلود يا نه؛ مګر تا سره به يې د خولې ګډولو هڅه کوله، خپله د ديدن تشه ځولۍ به يې ډکه وړله. له تا

هم لار ورکه وه، چې څوک راسره رښتینی ګرانښت لري او څوک هسې ګرانښت تمثیلوي.
نور څوک خو پرېږده، ومنه چې دا مې هم پېرزو نه شي، چې ته دې په هینداره کې ځان ته وګورې. تا ته که ګوري یا درسره قدم وهي او یا هم درسره خبرې کوي، هغه به یوازې یو کس وي، چې هغه زه یم.
ستا د وجود د غړو سربېره ما ته یو څه نور هم ګران دي، هغه لارې چې ته پرې ځې را ځې. هغه ځایونه چې پکې ناسته کوې او هغه دوکان چې ته پکې چاکلیټ او ککوونه اخلې.
هو، رښتیا!
هغه د رخت ټوټه چې ته پرې هر سهار خپلې عینکې پاکوې. ستا عینکې را باندې ډېرې ګرانې دي، پوهېږې چې ولې؟ ځکه یو خو ستا شفابخشې سترګې له دوړو او ناپاکه هواګانو ژغوري او بل ډېر ځل یې ما ته تا سره د خبرو کولو موقع راکړې ده. یاد دې شي په دې پلمه به مې در څخه عینکې واخیستې، چې څنګه پکې ښکارېږم. تا به هسې حیرانتیا تمثیل کړه، سترګه به دې کېکاږله، وبه دې ویل، څومره ښه ښکارې.
هماغه انځور مې د کمپیوټر پر سکرین ځړولی دی، چې ستا عینکې مې په سترګو کړې او ګډ سیلفي انځور دې واخیست. د کمپیوټر له کاره چې ستړی شم، ژر صفحه بنده کړم، عمومي سکرین ته راشم، چې ودې ګورم، ټوله ستړیا مې هېره شي، نوې انرژي واخلم او بیا په کار اخته شم.

ماښام چې له کاره رخصت شم. هماغه وروستی د لمر غروب را په زړه شي، چې ما او تا سره جدا کېدلو، سترګې مې ډنډ شي، تورې عينکې په سترګو کړم، چې اوښکې مې څوک ونه ويني. شاعر څومره ښه ويلي:

په ما قيامت و اخري ماښام و
زما او ستا چې بېلېدلې لارې

****

که يو څوک په مينه نه پوهېده او يا يې درک کولی نه شوه؛ نو دا په دې معنا نه ده، چې مونږ دې ورسره مينه ونه کړو؛ ځکه دين، اخلاق او نزاکتونه دا ايجابوي، چې د کوڼ، ړوند او معيوب سره سلام او همکاري وکړو.
ځينې مينه غواړي؛ مګر د مينې په چل نه پوهېږي، يا ترې افراط کېږي او يا ور څخه تفريط کېږي، کټ - مټ لکه لومړی ځل چې څوک دېګ زده کوي، د مالګې او غوړو اندازه يا ترې ښخي زياته وي او يا يې ښخي کمه کړې وي. دوی غواړي چې ښه دېګ پوخ کړي؛ مګر په چل يې نه پوهېږي، نو د دې دېګ څخه خوراک بايد په ډېره مينه وشي او پخوونکی زړه توری او ناهيلی نه کړو؛ بلکې ډاډ ورکړو او ويې هڅوو.

ته هم همداسې وي، کله به دې مینه دومره ډېره شوه، چې ټولې ګیلې به دې زما ختمې کړي؛ مګر کله به داسې بې مینې شوې، چې له ژوند به دې زړه را تور کړ.
تا مینه غوښته او کوله، خو په چل يې نه پوهېدلې او یا چا مینه بل ډول درته تعریف کړې وه، شاید تا ته يې مینه د دوکې په ډول در پیژندلې وي؛ مګر مینه داسې څه نه دي، چې هر څوک دې ورته تعریفونه وکړي. مینې ته تعریفونه مه غواړه، فقط کوه يې. پرته له مینې انسان هېڅ دی.
یوه خبره به درته وکړم، د هېڅ لقب ارمان نه راځي، لکه څومره چې د دې لقب پسې هڅه او ارمان کوم، چې زه دې د مینه ناک انسان په توګه د انسانانو تر منځ مطرح اوسم.
تا ته هم وایم، تل هڅه کوه چې د مینه ناک انسان لقب وګټې. لقبونه ډېر دي، څوک د شتمن لقب او څوک د واکمن لقب غواړي، دا لقبونه یوازې د دوی د شتمنۍ او واکمنۍ پورې محدود یادېږي؛ مګر که د مینه ناک انسان لقب دې ګټلی و، هر وخت به په زړونو کې ځای لرې.
دا لقب ګټل ډېر سخت نه دي. که دې ښایست لاره، غرور مه کوه، که دې شتمني لرله، هم غرور مه کوه او که دې واک لاره، بیا هم غرور مه کوه؛ بلکې د مینې او عاجزۍ ډک چلند کوه. ستا ښایست، ستا شتمني او ستا واکمني به تر ډېره د خلکو په زړونو راج کوي.

غواړم درته ووایم، تا لپاره زما په زړه کې د ګرانښت رېښې ډېرې ژورې دي. دې رېښو ته د مینې له چینې اوبه ورکوه، د غرور په وچکالۍ یې مه سېځه. ما بوج مه ګڼه، که څلرویشت ساعته وخت نشې راکولی، څلرویشت ثانیې وخت خو راکولی شې، قبولې مې دي. ستا د نظر او ارزښت وړ ی یم.

داسې بې سره دې عادت کړم

چې ودې نه وینم پیریان مې ونیسه

****

د خپګان علت مې ترې وپوښت، ویل یې:

- بد عمله یې!

- په‌دې بد عمله یم، چې:

سېګرټ څکوم؟

سندرې اورم؟

فلمونه ګورم؟

مخ یې را واړوه. د چوپتیا لمن یې ونیوه، د شېبه ځنډ وروسته یې خبرې پیل کړې:

- نه! تا خو ټول هغه کارونه یاد کړل، چې ټولنه یې بد بولي. هغه کارونه به دې یاد کړي وو، چې زما لپاره بد وو.

- لکه څه؟

- په‌دې بد عمله یې، چې:
سترې مشي د ګوتو په څوکو کوي، غبرګ دې هېره وي.
شبېه وي، چې سترګې جنګ غواړي؛ مګر ته ځمکې ته ګورې.
د دې پر ځای چې لاس مې زور کړې، په جېب دې ننویستی وي.
زما غبرګ وي، خو تا دېوال ته تکیه کړې وي.
له ډېرې وارخطایي په خپلو ویښتانو کې ګوتې تېروې؛ مګر ما ته موقع نه راکوې، چې ویښتانو کې دې ګوتې ووهم.
- ښاا، په دې نېکعملۍ خو مې در ګډ بوله!

د یو زړګي نه بل ته لار وي

چې زما خوښ یې ستا به ولې بد راځمه

****

ډېر کله خو داسې هم شوي، چې له ورایه به مې پر یو چا نظر ولګېد، کټ - مټ ستا په څېر به راته وایسېد، ستا په څېر جامې او بوټان به یې پر پښو وو، د لېوني په څېر به مې ور منډې کړې، په اوږه به مې لاس ور کېښود، وړاندې له دې چې ور تر غاړې شم، مخ به یې را واړوه، په بخښنې غوښتو به ترې را ستون شوم.
کله به مې ستا د خندا په څېر خندا واورېده، نېغ به ودرېدم، ځیر به شوم، چار چاپېر به مې سترګې وګرځولې، هر تېرېدونکی به مې له نظره

تېر کړ، مګر هېڅ به مې ونه موندل، پر مات نظر به مې د مخلوقاتو څېرو ته ور کتل، خو ته پکې نه پیدا کېدلې، ځینې به ستا په سټایل ولاړ وو، موبایل به یې غوږ ته نیولی و، خو د مخ را اړولو سره به یې شته هیلې هم را وربېژولې.

یو وخت له داسې پېښو نور ستړی وم. تر هغې به یې چې مخ را اړولی نه ؤ، په چا پسې مې منډلې نه وهلې، ورته به ځیر وم، چې د مخ را اړولو مهرباني وکړي؛ مګر وېره راسره پیدا شوه، که داسې د مخ را اړولو په تمه پاتې شم، شاید ستا قیمتي او ارزښتناک دیدن له لاسه ورکړم.

بیا به مې منډې کړې، چې فقط ستا په څېر د ویښتانو سټایل به یې لاره، یا یې ستا د جامو په رنګ جامې پر تن وې او یا یې تا ته ورته قدم واهه، ور پسې به وم، چې ور نږدې به شوم او مخ به یې را واړوه، بیا به مې په بخښنې غوښتو ځان خلاصوه.

یو ځل خو داسې هم راسره وشو، چې پر یو چا مې سترګې ولګېدلې، پوره یقیني شوم، چې همدا ته یې. منډه مې کړه، پرته له دې چې غږ وکړم او یا یې پر اوږه لاس کېږدم، نېغ ور غاړې وتم. لاسونه مې ترې کلک چاپېر کړل.

تر ډېره ورسره غېږ په غېږ وم، مګر ستا په څېر یې په غېږ کې ټینګ ونه نیولم، په اوږه یې سر راکښنښود، په غوږ کې یې راته غلي په لېوني ونه

ویل، د غبرګې ګرمي مې حس نه کړه، د وجود وږم یې له ځانه ورک نه کړم، په زړه مې وخوړه، چې نا اشنا کس ته دې غبرګ ورکړې.
غبرګ مې خلاصه کړه، له ډېرې حیرانۍ یې خوله وازه پاتې وه، لاسونه یې د پوښتنې په انداز خلاص کړل، ما ځواب نه لاره، غلی ولاړ وم. ژر مې لاسونه د بخښنې په دود ونیول، سر مې ټیټ کړ، خندل یې، چې ور ومې کتل، سینې د پاسه یې لاسونه نیولي وو، د زړه شکل یې جوړ کړی و.
ترې روان شوم، ځان سره مې کرل ربېل، چې ستا د خبرې په لټون به لا څومره نابلدو او پردو ته ور غاړې وځم، ځان سره په خندا شوم، منډه مې کړه، د مرحوم افضل شوق دا بیتونه مې په لوړ غږ زمزمه کړل :
څوک چې ګوري راته
وایم دا به ته یې
څوک چې خاندې راته
وایم دا به ته یې
دا به ته یې
دا به ته یې
دا به ته یې

بس په دغه رنګه زه په دا او دا کې
په لټون ستا د خبرې د سلو یار شوم

****

وخ! څه خوږ درد لري، چې اشنا سترګې دې نا اشنا کړي. ژر زړه ته پټ لاس ور وړې، څړیکې یې حس کړې، سترګې پټې کړې، سر ښکته ونیسي، اوښکې را وخوټېږي، ځمکه وچورلېږي، سر دې دروند شي، بلاخره دا ستر درد لمبه وکړي او په سکروټه اسویلي بدل شي.
خپل محبت دې مخ‌ته ودرېږي، کټ - کټ وخاندي، سترګې یې ډنډ وي، لګیا شي:
- نه مې درته ویل، چې دې خلکو سره ډېر مه صادقه کېږه، دوی مینه نه هضموي، هر وخت دې د احساساتو سره مرګونې لوبې کوي، د بې وفایۍ کبرجنې څپېړې درکوي او که وس یې وشي، د خځلې په څېر دې په ډېران غورځوي.
په ځان به دې زړه وخوږېږي، خپلو سترګو ته به خجالت اوسې، چې د راتګ لارو ته یې څومره منتظرې پاتې شوې وې، څومره یې ژړلې وي او څومره خلک یې د ده لپاره محوه کړي وي؛ مګر څه پایله؟
دا پایله نو کله منصفانه وي، هغه سترګې چې تا پرې د ټولو انسانانو د سترګو څخه زیات ډاډ لاره، ودې نه پېژني، پردی دې وګڼي او بل چا سره موسکې شي.
د مرګ د راتګ شېبه وي؛ مګر چې نه راځي، ممکن او ممکن بیا هم سترګې د هغه بې‌وفا لپاره د څو مرګونو شېبو د ژوند غوښتنه کوي.

بې وفايي مې کړې نه ده
که ته اوبه را خړوې بې وسه يمه

****

د يوازېتوب موقع به مې له خدايه غوښته. تياره کوټې ته به دننه شوم، په کټ به اوږد وغځېدم، گوشک به مې په غوږونو ننويستل، لاسونه به مې په سترگو کېښودل، ستا ثبت کړې خبرې او خندا به مې چالان کړه.
هره خبره دې ما يو ځل نه؛ بلکې په ځلونو اورېدلې. له ويډيو مې ستا خندا بېله کړې وه، چې به مې کوچنۍ موقع وموندله، ژر به مې په موبايل کې را واړوله، ورته به ناست وم، نه پوهېږم چې څومره وخت به را باندې تېر ؤ؛ مگر چې د موبايل بېټرۍ ته به مې وکتل، د چارج وروستۍ شېبې به يې وې.
په څومره سخته کې مې وپاللې، د زړه وينې مې درکړې، خو تا دومره ژر هېر کړم، چې هېڅ توقع مې نه درلوده. په تا مې د باور گراف دومره لوړ ؤ، لکه يو ولسمشر يې چې پر خپل دفاع وزير لري. تا هېڅ څيز ته ونه ليدل، په ژړا دې کړم، خو ارام دې نه کړم.
ته به يې باور نه کړې، چې کله عطار ته ورشم، وايي کومه خوشبويي درکړم؟ ژر ورته ووايم، هغه خوشبويي راکړه، چې چا ته جانان ور په زړه

کړي. عطار هم لکه زمونږ د حاله چې خبر وي، هماغه خوشبويي راکړي، چې تا به کاروله او مونږ به دې پرې د ځان مريدان جوړولو.
د هماغه خوشبويي په سلګونه تش بوتلونه مې ساتلي دي. په فارغ وخت کې مې مشغولا وي، يو - يو را اخلم، داسې تمثيل کوم، لکه ته چې ما ته د خوشبويي ډالۍ راکوې او زه يې در څخه په مينه قبلوم. خلک مې د دې خوشبويي د نوم په تړاو پوښتي، ژر ورته ستا د نوم لومړنی او وروستی توری د خوشبويي د نوم په توګه ياد کړم.
په ژوند کې هېڅ نه غواړم، همدا خوشبويي بسنه کوي، چې پرې وپايېږم. بايد درته ووايم چې د بېلتون تاب دې نه لرم، کاش! کوم غر ملګری مې لرلی، چې د بېلتون په زغملو کې يې همکاري راسره کړې وای.

بېلتون دې داسې احساسېږي
لکه چې ګوته دروازه کې ګېره شينه

****

د وتس‌اپ په زنګ را ويښ شوم، را ياد مې شو، چې د خبرو وعده مې ورسره وه. ژر - ژر په ځای کې را نېغ شوم. کمپله مې له ځانه را تاو کړه، د اوکی تڼۍ مې کېکاږله، کېمره چالان شوه، غږ يې را ووت:
ـ پوره مې نه کړې د ځوانۍ خوبه
ذره ـ ذره يم د ميينتوبه

ويې خندل. سترګې مې ومومښلې، تکيه شوم، ورو مې وويل:

- يوازې خوب نه؛ زموږ د ځوانۍ څه پوره شوي؟

- بيا دې ګيلې شروع کړې؟

- خامخا!

اړيکه يې پرې کړه. موبايل مې پر بالښت کېښود، پورته شوم، هينداري ته ودرېدم، ويښتان مې منظم کړل، جيک مې را پورته کړ، بيا د زنګ غږ شو، ګيلاس مې را واخيست، د کړکۍ تر څنګ ودرېدم، د اوکې تنۍ مې کېکاږله، کېمره مې ګلانو ته ونيوله، غږ مې کړ:

- دا ګلان ووينه، ګوندې غوسه دې لږه ارامه شي.

- چې ته يې ګورې، بسنه کوي، ما ته يې مه را ښايه!

- نو ته څه غواړې؟

- ځان را ووينه ګلابه!

ومې خندل. کېمره مې سرو ګلابو ته ونيوله، پرې غږ مې کړ:

- چې ځان در باندې ووينم، په بدل کې يې څه را کوې؟

- يو سوک او يوه څپېړه!

- په کوم ځای؟

- سوک په سينه او څپېړه په خټ کې.

اړیکه مې پرې کړه. منډه مې واخیسته، عینکې مې په سترګو کړې، چمن ته ووتم، په چوکۍ کې کېناستم، زنګ مې ور وواهه، کېمره مې ځان ته مخامخ کړه، ومې ویل:

- په زړه دې ارمان مه شه، ګلاب دې وګوره!

- بد نظرونه دې ړانده وي، ځواني دې نصیب شه ګلابه!

- ډېرې ستاینې مه کوه نو!

- ته سوځه، د خپل ګلاب ستاینې کوم، بخیله!

غلی شوم. عینکې مې له سترګو ایسته کړې، را غږ یې کړل:

- د ګلاب سترګې مې څنګه پړسېدلې ښکاري؟

- حال یې مه پوښته!

- بس کړه نو، سمه خبره وکړه!

- چې ښه پوهېږې، ولې مې ځوروې.

- نو ما خو درته سهار د خبرو وعده درکړې وه.

- ما ته تر ناوخته خوب نه راته.

- ولې؟

- خو خبرې دې راسره نه وې کړې.

اوف یې کړل. څه یې ونه ویل، اړیکه پرې شوه، د مېسېج کړنګ شو، لیکلي وو:

په شبګیرو میینه یاره

تا په دې وېښو شپو کې څه لیدلې دینه

****

راته کتل یې، ومې ویل:
- د ژوند طبیعت داسې دی، چې:
یوه ورځ به دې تر څنګ وي، بله ورځ به درسره نه وي، یو وخت به سره خوښ یئ، بل وخت به سره خپه یئ، مهمه دا ده، چې یو بل په زړه کې وساتل شي.
سترګې یې ښکته واچولې، ویې موسل:
هو، خو د ژوند طبیعت داسې هم دی، چې یوه ورځ خوښېدل او مینه، بله ورځ خپګان، بیا بیلېدل، بل وخت یواځېتوب او بلاخره د یو بل هېرول.
ور غبرګه مې کړه:
- ډېر په اسانه دې دا خبرې ونه کړې؟
په‌داسې حال کې چې یو بل ته څومره ګران وي، پر یو بل څومره پام کوي، یو بل ته نصیحتونه کوي، دا کوه، هغه مه کوه. په یخنۍ کې کورتۍ اغونده، د شپې ناوخته مه ګرځه، د نشو - تماشو لرې تښته، ډېر غوړ او خواړه مه خوره، د ژوند یوه اهمه اړتیا مې یې، شتون دې سکون را بخښي.
خو بیا به هم سره بېلېږي؟ یو بل به هېروي؟

- که د انسانانو یو پر بل گرانښت کېدای شي، بېلتون او هېرېدن خو حتمي کېدونکي دي، که یو وخت در باندې پام کوي، یو وخت به دې د زندان د دېوال په څېر له خطرونو نه‌شي ساتلی. یو وخت که دې د ژوند د خوښیو د بقاء لامل وي، یو وخت به یې په ژوندون د ځان له‌پاره مړ حسابوې؛ تر څو د یو بل هېرېدن را منځ‌ته شي.

که به مې یو ساعت هېرېږې

رب مې دې هېر کړي دا لیکلي کتابونه

****

عادت مې گرځېدلی ؤ، چې فیسبوک پاڼه به مې خلاصه کړه، لومړی به مې پیغام پاڼه وکاته، په دې هیله چې پیغام به یې راغلی وي؛ مگر پیغام به مې ونه موند. ژر به یې فېسبوک پاڼې ته په دې امید ورغلم، چې کوم نوي څه به یې لیکلي وي، درې - څلور کمینټونه او د زړه سټېکر به ورکړم، خو هر څه به پخواني وو او د څه لیکلو مجال به ورته نه ؤ.
انځورونو ته به یې ورغلم. د هر انځور سره لیکنې به مې ولوستې، بېرته به یې تېرو پوسټونو ته را وگرځېدم، بیا ځلي به مې په لوستلو پیل وکړ، هر پوسټ به مې درې - څلور ځل ولوسته، د یو معتبر کتاب د الفاظو په څېر مې هر توری له نظره تېراوه. داسې مې احساسوله، چې دروني معذورتیا مې د دې تورو په لوستنې سره رغېږي او ښه کېږم.

اخ! بې لوظه انسانه تا خو داسې څه وکړل، چې د سر دښمن سره یې هم ځوک نه کوي. له ټولو دې جدا کړم او بیا دې یوازې پرېښودلم.
ښېرا درته نه کوم، ځکه بیا هم زه دردېږم؛ خو دعا درته حتمي کوم، چې یو ځل دې در باندې ځوک ګران شي او لکه څرنګه چې دې ما سره وکړل، همدغه ډول چارې درسره وشه. وبه پوهېږې چې ګرانښت څه معنا لري؟ یو ځوک له نورو بېلول او بیا یې یوازې پرېښودل ځومره زور لري؟
ما ته به تل ګرانښت لرې، که په دې دنیا وې، یا جنت وي او یا بل کوم ځای وي. له دې ادعا نه تېرېدونکی یم. دا چې تا ونه پاللم او رد دې کړم، زما په ګرانښت کې کموالی نشي راوستلی، که ته نه یې، انځورونه دې لرم. د لاس نښې دې لرم. بسنه کوي چې د خپل زړه کیسې ورته وکړم.
زما یاد کې به د تل لپاره یې، کله دې فکر ته را نه شي، چې اوس به یې په زړه او ذهن کې ځای نه لرم، نه! زما زړه او ذهن ستا لپاره وقف شوي او وقف بل چا ته نه ورکول کېږي.
وینه په وینه نه پاکېږي، مګر مینه په مینې زیاتېږي، ما سره د هرې نادودې لپاره دې بخښمه، په ژوند باور نشته، که زما له اړخه درته مزاحمت شوی وي، هیله مې ده چې په خپلې بزرګۍ مې وبخښې.

دا ناځاپي مرګونه ډېر شول
جانانه خپل حق را بخښه، خپل در بخښمه

****

مودې وروسته یې ولیدم، ویل یې:

- ډېره هڅه مې وکړه، چې احوال دې واخلم، مګر ونه توانېدم، چې ودې موندم. د ملګرو په بنډارونو کې نه وې، په خواله رسنیو کې نه ښکارېدې، د سیند پر غاړه هم نه وې، د پارک تر هغې غټې زړې ونې لاندې هم نه معلومېدې، د ناستې څوکۍ مو تشه وه، یوازې همدومره خبرېدم، چې ژوندی یې.

ومې موسل، ویل مې:

- د چا چې د نصیب نوم یواځېتوب وي، بیا خو ضرور ده، چې یواځېتوب یې په برخه وي، دا ښه ده چې یواځې یم، غوره بوختیا یواځېتوب دی، لږ به ځان سره پاتې شم، لږ به کتابونه ولولم، څه وخت به کتابونو سره ژوند وکړو، یو څه به ور څنې زده کړو.

لنډ یې وخندل، ویل یې:

- یوازې ځان سره مه پاتېږه، لږ د نورو سره هم پاتې شه، یوازې کتابونه مه لوله، انسانان هم مطالعه کړه، تا چې یواځېتوب ټاکلی دی؛ نو ژوند کله کوې؟

د شونډو په سر موسک شوم، ویل مې:

- د یو چا سره مینه کول او بیا یې پرېښودل، د انسان څخه د یواځېتوب ګوډی جوړوي. همدا د انسانانو مطالعه او ورسره پاتېدل وو؛ ځکه خو یواځې شوم.

ماسک یې لرې کړ، پر مخ یې لاس راښکه، ویې ویل:

- سمه ده. ته دې کتابونه لوله، خو داسې نه چې خلک در پسې لګیا وي او بیا خبرېږم، چې ...

خپله یې کړه د بل یې نه اورېده

لېوني یار پسې شیشې خوړلې دینه

****

ما سره به یې چې کوم چلند کاوه، نېغ به مې فکر د (شهزادګۍ ډیانا) په خبرې را وڅرخېد، هغې ویلي وو:

((د نړۍ د ټولو مذهبونو خلکو ما سره مینه کوله، یو هغه و، چې ما سره یې مینه نه کوله، د چا سره چې زما مینه وه.))

شهزادګۍ زما د زړه خبره کړې وه، کټ - مټ لکه زما په حال یې چې پوهه درلوده. ما سره هم د مختلفو فکرونو خلکو مینه لرله، ناز یې را کاوه، مګر یو انسان ؤ، چې ما یې د مینې خواړه ونه څکل.

څه عجب قانون د دې دنیا دی، څوک چې دې خوښ شي، د کبر او غرور پر اس سپور وي، هېڅ د مینې پر لار د قدم اوچتولو هوډ نه‌لري، ته

به ورته ټولې اغزنې لارې د مینې له ګلابونو ډکې کړې؛ مګر هغه ناترسه به له یوې مخې د غرور په طوفان سره د مینې ګلابونه مړاوي کړي.
ته به د اوښکو جرګې ور وړې، هغه به مغرورانه او مسخره ییزه خندا وکړي، ستا د سپېڅلې مینې عظمت به وننګوي، ګرانښت به دې مرور کړي او خپل مغرورانه خوی به بیا تمثیل کړي.
په ځلونو مې ورته تشه ځولۍ کچکول کړه. هېڅ یې را نه‌کړل، تشې لپې مې ورته ونیولې، د مینې له خوږو یې را ډکې نه‌کړې، همېش یې خالي لاسونه له دره شړلی یم او هر وخت مې په‌دې زمزمې سره د زړه تکیه د ډاډ غر ته لګولې ده، چې ...

پرېږده چې اوښکې مې بهېږي
د یار له دره بېنوا راغلی یمه

****

د سرور او خوښۍ هغه ورځې چې ما به د دې خاورینې نړۍ پر مخ په یوې ښکلې جونګړه کې تېرولې، ټولې د یوه شاعر خیال ته ورته وې.کله به مې داسې حس کړه، چې د رنګینو خوبونو په سمندر به لاهو شوم؛ ځکه ما د مینې د لېونتوب د نڅا ننداره نه وه کړې.
له کوم وخت راهیسې چې ما د هغه خوږ انسان د ښایست او اخلاقو مریدي شروع کړې وه، سرور او خوښیو را څخه کډه کړې وه. مستانه او

شرارتي خنداګانو يې دومره ځورولی وم، لکه برېبوکۍ کې چې وچې خځلې د ځان کنټرول نه لري، په هوا يې کړي، ويې ځرخوي او يو نامعلوم ځای يې وغورځوي.

په رښتيا هم!

د مينې ژوند ډېر ښکلی دی، حتی د پسرلي د ګلونو او نرمو وږمو هم ډېر.

مينې ژوند را زده کړ، د ژوند په معنا يې وپوهولم او چې کله د مينې څخه وړاندې ماضي ته سوچ وکړم، تېر ژوند هسې ضايع را ښکاره شي.

د تقدير په دې پرېکړې ډېر خوښ يم، چې د يو داسې چا د ښايست او ښکلي بشر د ژوند پر دښته مې د مينې قافله تم شوه، چې ما ته يې د دې فرصت راکړ؛ تر څو د شپې تر ناوخته د سپوږمۍ او ستورو ننداري وکړم. د خالق تعالی په لا محدوده کايناتو کې د فکر کولو جوهر يې را ولوروه. پر انسانيت د زړه خوږي احساس يې را پياوړی کړ. شاعر څه ښه ويلي دي:

دا د مينې برکت دی چې يې دغسې يو ځای کړو
کنه دومره فکر وکړه ته د کوم ځای او زه د کوم ځای

****

هېڅوک د چا له تګ وروسته نه مري، یوازې همدومره چې د پخوا په څېر مجلسونو کې ګډون نه کوي، خندا نه ورځي، د بحث کولو حوصله نه لري، په چا کار نه لري، که څوک پرې کار ولري، ښښنه ترې وغواړي، که بیا یې هم را ټینګ کړي، غلی ترې روان شي، ځای ور پرېږدي.
د دوی ذهن یوازې د یو انسان د نوم له تورو ډک وي. که د دوی د خوښې انسان په تړاو ورسره غږېږئ، وخت در کوي او درسره غږېږي.که ټوله ورځ ورسره د مینې په خبرو بوخت شئ، د ستړیا احساس به ترې ونه ګورئ، لا به درته غوږېږي او په ډېر احترام سره به مو اوري.
یو وخت یې وپوښتلم:
- مینه دې کړې یا څوک درته ګران شته؟
ما هم له ډېرې مودې د ګران کلمه نه ویلې وه او نه مې اورېدلې وه. ښخي له چا سره مې مجلس نه کاوه، چرته ګوښه به ناست وم، کله به مې خندل او کله به غلی وم. مخ مې ور واړوه:
- داسې کله کېدای شي، چې انسان وي او مینه یې کړې نه وي. یا ورته څوک ګران نه وي.
ویې خندل. لاس یې په تندي کېښود، شونډې یې وخوځېدې:
- ما خو مینه نه ده کړې.
- په حقیقت کې مونږ مینه یوازې دې ته وایو، چې هلک دې په جینۍ میین شي او یا برعکس. مګر مینه له ځان سره هم کېدای شي، له خدای

تعالی سره هم کېدای شي. کله چې مونږ له ځان سره مینه وکړو، د خدای تعالی سره هم مینه کولی شو، د انسانانو، ټولنې او د خپل هېواد سره مینه کولی شو.

- ته راته دا ووایه، چې ته له چا سره مینه لرې؟

پر موخه یې پوه شم، چې څه غواړي او د څه اورېدو تمه لري، ومې ویل:

- لومړی خو له ځان سره مینه لرم. بیا له خدای تعالی سره او بیا د خدای تعالی له مخلوقاتو سره مینه لرم او په مخلوقاتو کې بیا د څو انسانانو سره مینه لرم او په دې څو انسانانو کې بیا یو انسان ببخي ځانگړی و.

- یو انسان څنگه ځانگړی؟

- ځانگړی یعنې له نورو متفاوت انسان. چې هره خبره او کړنه یې خوند درکړي، که بد وکړي د ښو دلیل ورته پیدا کوو، که له مونږ سره خپه شي، ببرته یې مونږ پخلا کوو، بده دې پرې پېرزو نه وي.

سر یې د تایید په دود وښوراوه. ودرېد، غږ یې را ووت:

- مطلب اوس یې د شتون ویاړ نه لرې.

سر مې ځړېدلی و، پر ځمکه مې کرښې ویستې، ومې ویل:

تا ته گیله نه کړم چې لاړې

ما د قسمت برخې پخوا بایللې دینه

****

جدي ؤ، بحث یې کاوه، مسلسلې پوښتنې یې کولې:
- نه ښایست لري، نه خوږوالی لري، ولې ورسره د چا زړه ولګي؟
ما یې ځوکې تر څنګ کېښوده، د موبایل سکرین مې ور مخامخ کړ، انځور مې یې ورته را واړوه، قلم مې ورته ونیو، زیاته مې کړه:
- اوس یې لیکه، چې ولې ورسره د چا زړه ولګي، ځکه چې:
د رڼو اوبو په څېر یې، هر سړی له لیدو خوند اخلي.
د چنار د سیوري په څېر یې، هر سړی یخ والي ته دمه اخلي.
د ګلاب د ګل په څېر یې، هر سړی د بویولو هاند کوي.
د ملي سرود په څېر یې، هر سړی احترام ته درېږي.
د حاجي په څېر یې، هر سړی د برکت لپاره لاسونه ښکلوي.
چوپ شوم. غوښتل مې د ملګري غبرګون را څرګند شي، په تمه وم؛ مګر هغه قلم په ګوتو کې ټینګ نیولی ؤ، ویې پوښتلم:
- بس، همدومره!
موسک شوم. په سینه مې نازک سوک ورکړ، په غوسه کې یې خندا ګډه شوه، ومې ویل:
- بله دا چې...

یار د صفت محتاجه نه دی
په ګلابونو عطر چا شیندلي دینه

****

ترې روان شوم. را منډه یې کړه، کلک یې له لاسه ونیولم، اوښکې یې په سترګو کې ډنډ وې، په سینه یې سر را کېښود، سلګۍ یې شوې:
- د بېلتون تاب نه‌لرم، وژل کوي. د دې ضمانت به څوک وکړي، چې بیا سرهووینو؟

سترګې مې پټې وې، نه مې غوښتل دا شېبه بل څه ووینم، ټوله هڅه مې دا وه، چې د زړه درزا یې په دقیق ډول واورېدلی شم، فکر را ولوېد، په رښتیا هم! څه ضمانت شته، چې بیا به سره سترګې په سترګې شو که نه؟ داسې هڅه مې پیل کړه، چې ګواکې ډاډه یم او د بېلتون له جبر نه وېرېږم. سترګې مې خلاصې کړې، په لویدلي غږ مې زیاته کړه:
- نړۍ د لکونو انسانانو د بېلتون شاهده ده؛ مګر هېڅ څوک هم د چا په تګ نه دی مړ شوی، یوازې او یوازې څو ترخې او خوږې خاطرې - څو شېبې خنداوې - یو څو د لاس نښې - څو ډالۍ شوي ګلابونه او څو جوړه ییز انځورونه د یو چا له تګ وروسته پاتېږي.

سر یې را نېغ کړ، داسې یې را وکتل، چې زما له بدن یې ټولې کرکې وشړلې، په یو جدا انداز یې خپل دروني غږ د سترګو له طریقه را منعکس کړ، ټینګ نه شوم، بې اختیاره مې اوښکې وبهېدې، ستونی مې بند - بند شو، په نښتي غږ مې دا ټپه بدرګه کړه:

ما ویل زه به درته ژاړم

تا له بازاره سترګې سرې راوړې دينه

****

د واورې بځرکې په مزه را ښکته کېدل، څرخک يې خوړ، سوچ مې واهه، ژور تللی وم، د موبايل کړنګ شو، پر واټساف مېسېج ؤ، شمېره نا اشنا وه، ليکلي يې وو:

- که فارغ يې کولای شم، څو دقيقې وخت مو ونيسم!؟

موبايل مې سترګو ته نږدې کړ، شمېره مې څو ځل تکرار کړه، په پروفايل يې د ګلابو انځور ځړېدلی ؤ، ومې ليکل:

- وبخښئ! کولای شم وپوهېږم، چا سره د مېسېج ليکلو وياړ لرم!؟

په لومړي مېسېج کې يې زړونه را ولېږل، پسې يې هغه سټېکر را ولېږه، چې مخ ته يې لاسونه نيولي وي. بيا يې ليکل پيل کړل:

- دروغجنه! په خپلې خبرې وختې، ولې هېر دې شو، چې راته ويلي دې وو، (ځان پېژندنه کې خطا وتلی شم؛ خو ستا پېژندنه کې ماسټر يم.)، اوس اړيکه نيولی شم؟

مسېج مې درې ځل ولوست. يقين مې نه راته، بدن مې يخ شو، له سينې مې کلک لاسونه چاپېر کړل، بالښت ته تکيه شوم، هيجاني حالت مې درلود. ځواب ليکلو ته ناتوانه وم.

بيا يې مېسېج راغی، د سواليې دوې علامې يې را لېږلې وې، منجمد وم،

د الفاظو قحطي را باندې راغله، فقط ومې لیکل:

- کولای شئ!

اړیکه یې ټینګه کړه. خبرې یې کولې، وار په وار یې پوښتلم، له ما سم الفاظ غلطېدل، لکه د قاضي پر وړاندې چې بیان ورکوم. ویې پوښتلم:

- روغ یې؟ خبرې دې ځنډنۍ راځي.

پر ما خولې را ماتې وې، په لټه وم چې ښه الفاظ را ټول کړم، تر اوږدې شېبې چوپ وم، جاج یې زما واخیست، اړیکه یې پرې کړه، سمدستي یې په مېسېج کې را ولیکل:

د محبت ګرمي دې ولېدله

په یخو واورو کې خولې شوې که نه

****

دقیق نه وم، چې څومره وخت به یې د نظر ښکار وم. ما په ټیټ غږ میوزیک اورېده، انځور کې مې سترګې ګنډلې وې، ګوتې مې د انځور په نږدې کولو او بېرته لرې کولو بوختې وې، ملګرې مې تر څنګ کېناست، سترګو ته یې را وکتل:

- پرېږده یې، دا انځور څه درکوي؟

موسکا مې وکړه، هماغسې انځور سره بوخت پاتې شوم. شېبه غلی وم، بیا مې سکرین ملګري ته ور مخامخ کړ، انځور ته مې ګوته ونیوله، لګیا شوم:

- حوصله راکوي. د ځان لپاره، د ملګرو لپاره، د ژوند لپاره! سکون پکې مومم. داسې سکون چې د نورو پر وړاندې پُرسکونه چلند کوم، ډاډه او باوري رویه خپلوم.

مینه راکوي. داسې مینه چې د ځان او نورو سره د مینې کولو انرژي او پیغام را ډالۍ کوي، بشر سره د مینې ټینګار غواړي.

هیلې راکوي، داسې هیلې چې د ژوند هره مړاوې او ایره شوې هیله مې را ژوندۍ کوي، د نېک‌بختۍ زیري را اوروي.

او تر ټولو ډېر څه چې را کوي، هغه دا چې هر ځل یې انځور وینم، سترګې یې ټینګې وعدې غواړي، چې زړونه رغوه، ماتوه یې مه! ځکه د زړونو ماتول، هغه ګناه ده، چې د ابرهه تر ګناه ستره ده.

ملګري مې په اوږه لاس را کېښود، سر یې د تایید په دود وښوراوه، ودرېد، غبرګ یې کړ:

دا ځینې خلک زورور وي

چې زړه ته راشي، بیا ترې کله ځي میینه

****

سر یې د دېوال سره لګولی و، ښي اړخ ته یې کتل، خوابدي یې له څېرې ښکارېده، ور وړاندې شوم، په اوږه مې سر ور کېښود:
- وړاندې له دې چې مینه مو کړې وای، باید دا فکر مو کړی وای، چې دا خلک او ټولنه مینه هضمولی شي او که نه؟! څوک خو به زمونږ په مینه نه خپه کېږي؟ د چا د ځورېدو لامل خو به نه یوو؟
اخ! مونږ څه وکړل، یوازې مو یو بل ته وکتل، د ځانونو خوښي مو وغوښته. دا مو هېر کړل چې دلته دوه انسانان خوښ ګرځېدل او اوسېدل، د جرم په توګه ګڼل کېږي. د چا په زړه نه ځایېږي چې دوه میین دې وخاندي، وګرځي او خوښ ژوند وکړي. دلته خو هڅې کېږي چې څنګه او په څه ډول دوه یاران - دوه انسانان او دوه میینان بېل کړل شي.
پرته له دې چې را وګوري، ورغوی یې په چپ باړخو راښکه، په دوه غټو سترګو کې یې لس نړۍ غمونه را وخوټېدل، په غنم رنګو باړخوګانو یې د ژوند او مینې رنګونو راج کاوه، شونډې یې وخوځېدې:
- ومنه که د چا بد مې غوښتي وي، یا مې چا ته د بد رسولو اراده کړې وي؛ نو ولې زمونږ ښه نه غوښتل کېږي؟
ما یې سترګو ته کتل، لکه د چینو په څېر خوټېدلې، اوښکې یې ښکته په ګرېوان ور څڅېدلې، د جرأت په تاو مې د لاسونو غټې ګوتې باړخوګانو ته ور وړاندې شوې، اوښکې مې ور وچې کړې، په لویدلي غږ مې ور زیاته کړه:

- خبره خو همدغه ده کنه، چې تا ته د مينې ژور اړخونه معلوم دي او په دې پوهه لرې، چې د دوو خوږو تر منځ د نفاق او بېلتون تخمونه شيندل، څومره زور لري.
زما خبره يې ونيوله، ځمکې ته يې اشاره کوله، ما چې لاندې نظر وکړ، د بوټ تر څنګ مې مېږي ګړندی حرکت درلود، را غږ يې کړل :
د مينې زور راته معلوم دی
په مېږي پښه نه ږدم چې يار به يې پاتې شينه

****

تيارې خورې وې، رنګا رنګ رڼاوې تر سترګو کېدلې، د کړکۍ پر ژۍ مې زنه ايښې وه، ماښام نوی ښکارېده، ما لا د خونې ګروپونه نه وو روښانه کړي، تيارې او يواځېتوب کلک نيولی وم، د اجازې لطف نه يې کاوه، چې پورته شوی وم او د خونې ګروپونه مې روښانه کړي وای.
زړه نه صبرېده. يا يې ديدن غوښت او يا يې يواځېتوب او تياره غوښته. ديدن خو را باندې قحط ؤ او داسې ترې بې برخې وم، چې په لرې تصور کې مې هم نه‌شو کولای.
يواځېتوب او تياره خو خپل واک کې وو، ګيلې مې ورته وکړې، بې وسې مې وړاندې کړه. راته غوږ وو، ذره حرکت مې ور څخه حس نه‌کړ، دومره د مينې قدر يې وکړ، چې په ځان او خپله مينه يې وياړ را وبخښه، کلک - کلک را غاړې وتل، ويې زغملم.

پورته شوم، په منډه له خونې ووتم، پرته له دمې د پارک منځ ته ورسېدم، ودرېدم، شاو خوا مې وکتل، ځراغونو شین چمن ته ښکلا وربخښله، نري باد ګلان په نڅا کړي وو، لرګیني څوکۍ ته مخامخ مې ګونډې ولګولې، غیر ارادي را څخه د بدن حرکتونه او خبرې پیل شوې، داسې لکه په څوکۍ چې څوک ناست وي او مقابل لوري مخاطب کړی وي.
د پارک له منځه خلک تېرېدل. را لیدل یې، خندا یې کوله او مسخره یې ګرځولم؛ مګر پوهېدلم چې د دې نړۍ او پېړۍ خلک په څه پورې خندا نه‌کوي، هر څه دوی ته د خندا او مسخرې وړ ښکاري.

څوکۍ ته ور نږدې شوم، داسې اخته شوم چې ګواکې یو څوک شته او پر ما د څپېړو او سوکانو نازک ګوزارونه کوي، د زړه له زوره خندا راغله، سترګو مې اوښکې وکړې، خندا په ژړا په بدله شوه. د تشې څوکۍ په سینه مې دا ټپه د امانت په توګه ولیکله:

هر هغه ځای ته اوس ژړېږم

چرته چې شوي وو زمونږ ملاقاتونه

****

ځان بختور احساسوم، ځکه حتماً به یو وخت پوښتل کېږي، چې څوک درته ګران شته؟ یقیني یم په زړه به دې لکه د باران د څاڅکو را ووریږم.
سترګې به دې ډنډ شي، پټ به په زړه کې زما نوم واخلې.
سوړ اسویلی به وکړې او سر به دې ښکته وځړېږي. په رپېدلو شونډو به ځواب ورکړې، وبه وایې هېڅوک هم نه لرم، چې راته ګران وي. زړه به دې ډک شي، منډه به کړې .کوټې ته به ننوځې، دروازه به ځان پسې بنده کړې، پړ مخ به پرېوځې، چېغې به کړې:
- څه عجب انسان ؤ. ډېر راته ګران ؤ، پرته له هغه ژوند د پیکه شربت په څېر مزه لري.
تا سره زما لپاره وخت لکه د انځر ګل او ما سره ستا لپاره وخت لکه د خزان پاڼې دي. د ښایستونو سترې بېلګې داسې تا سره نه ښایي. تا سره خو خوند داسې کوي، چې د خپل پراخ ښایست په اندازه وخت پېرزو کړې. ومنه هغوی چې زړه یې مات شوی وي او بیا هم درسره د درناوي څخه کار اخلي او د خبرو لپاره دې لېوالتیا ښایي، رښتینې مینه غواړي .
هغه ورځ دې یاده شي، چې لویدیځ ته پرتې ورېځې سره غاړه - غړۍ شوې. اسمان وغړمبېد. چوپتیا شوه، ورېځې تورې شوې، د اسمان غړمبېدا زیاته شوه، غټ څاڅکي پر مخونو ولګېدل، د خاورو نمجن بوی حس شو، یخ او خوږ باد وچلېد، باران شړکنده شو.

یخني دې کېدله. ژر مې خپل جامپر وویست، ستا له اوږو مې را تاو کړ، ودې خندل، سترگې دې کږې کړې، څه دې ونه ویل. د ونې ډډ ته دې تکیه ولگوله، د باران د څاڅکو په ننداره شو، پر سرک یې پوکانۍ کولې، د ونو له پاڼو څاڅکي څڅېدل.

در وړاندې شوم، په اوږه مې لاس در کېښود، د جامپر تڼۍ مې در بندې کړې. شونډې دې وخوځېدې:

- گلابه! د خدای تعالی له پاملرنې بې برخې مه شې.

- د پاملرنې یوه بېلگه یې در وښایم؟

سر دې د هو په دود وښوراوه، توجه دې زیاته شوه، ومې ویل:

- ته!

اه!

اوس هر څه ختم شوي ښکاري. تل مې د خپلو ښو پایله، ښه ترلاسه کړې؛ مگر یوازې ستا په مورد کې بد را رسېدلې دي. نه‌پوهېږم چې ولې؟ له ډېره درده انسان لکه په تبۍ د ننې په څېر ترسکېږي، کله یې چې جرم معلوم نه وي او سزا ورکول کېږي.

ستا د وصال په هیله مو ځواني ورژېده. نه را وگرځېدې او نه د راگرځېدو هیله دې لرم. شاعر وایي :

نه پوره شول ارمانونه، نه تعبیر شول ټول خوبونه

د ځوانۍ ناترس دېواله، څه بې وخته را نړېږې

****

خاموشي وزرې غوړولې وې. شاو خوا ټول دېوالونه، ونې او تيږې چوپ ښکارېدل، لکه قتل چې شوی وي. مونږ دواړه يوازې ناست وو، چوپتيا حاکمه وه، يوازې د زړونو دربا مو اورېدله.

صبر مې تمام شو. ما يې د ښکلې غاړې لاس را تاو کړ، زما غېږې ته يې سر را ړنګ شو، سترګې په سترګو شو، طبعيت اهنګين شو.

تل يې غوښتل، چې زما په غېږه کې سر کېږدي. لاس مې ور وغځاوه، د تندي له خوا مې په ويښتو کې ګوتې ور تېرې کړې، زما لاس يې ونيو، ښکل يې کړ، په زړه پورې يې ونيو، سترګې يې پټې کړې، شېبه وروسته يې زما د ورغوي ښکلول پيل کړل.

څه ډول يې چې زما په غېږه کې د سر اېښودل خوښېدل، داسې زما د ورغوي ښکلول خوښېدل. د ښکلولو دې لړۍ تر ډېره جريان درلود.

مونږ دواړو غوښتل، چې تر ډېره دې دا لړۍ همداسې غځېدلې وي؛ خو د وخت جبر د اجازې لطف نه کاوه، تر څو خپل زړونه د مينې په خوږو سره معطر او خړوبه کړو.

ديدن د خوار پټې غله ده

نه به پرې موړ شې، نه به وترې پنډونه

****

په زړه مې د خفګان ډوبې تیارې مسلطې شي، د ډېرې تنهایۍ د بام سر ته پورته شم. لاس تر زنې د شین اسمان په غوړېدلي فرش د ستورو ننداري پیل کړم، له سترګو مې د جدایۍ اوښکې په بهېدو شي.

ژر دې انځور را په زړه شي، وارخطاء د موبایل پسې لاس ور وغځوم. په سکرین دې خندنۍ څېره را ښکاره شي، خپلې سینې ته یې نږدې کړم.

له سترګو مې بهېدونکې اوښکې د موبایل پر سکرین ور وڅڅېږي. خندنۍ څېره دې د ژړا نه کولو په پار اشاره کوي؛ خو اوښکې خپل یاغیتوب ښکاره کړي، ځکه د اوښکو سمندر ډېر وخت چوپ و او اوس په خپلو طوفاني څپو سره د چا د ګرانښت لپاره دلیلونه تراشي.

عجبه وي، زما له سترګو د اوښکو رودونه بهېږي؛ خو ستا پر شونډو لا هماغسې نرۍ مسکا خوره وي. زه هم حیران شم، چې ولې زما د سپېڅلو اوښکو پسې دې خندا شي؟

زه د پوښتنو په ګرداب کې څرخېږم، چې سترګې دې نورې هم له مینې ډکې شي، مسکا دې نوره هم خوره شي. داسې وانګېرم، چې راته وایې:

- لېـــونیه!

ستا له اوښکو سره زما د زړه وینې بهېږي، ژړا بس کړه، ځکه ستا په ګلاب مخ د اوښکو د سېلاب له امله، بدرنګې لارې جوړېدل نه غواړم.

زړه مې را ډک شي، انځور ته دې ډېرې ګیلې کتار کړم، خو ستا غبرګون یوازې نرۍ موسکا وي، بیا لګیا شم او شفا بخشو سترګو ته دې دا بیت د وروستۍ ګیلې په توګه زمزمه کړم...

ما جرګې د اوښکو در وړې

ته ناترسه په خندا شوې

****

د پخلاینې لپاره یې د پلمې په لټه وم، هېڅ لاره نه را جوړېده، تقریباً له څلرویشت ساعتونو راهیسې مرور وو، نور ناتوانه وم. په غېږ پسې یې مړ کېدم، غېږ خو یې ما اورېده؛ مګر په هغه غېږ پسې یې بېخي ناقرار وم، چې زه به یې پرې مخاطبولم.

تنګ شوم، چاپېریال راته سور تنور وګرځېد، هر شور لولپه کولم، ګوشک مې په غوږونو ننویستل، هر غږ را باندې د چاودنې په څېر بد لګېده، ارامښت یې را څخه تروړه، غلی وخوځېدم، یو ځای ګوښه کېناستم.

د خښتې غوځه ټوټه مې را پورته کړه، پر ځمکه مې کرښې را کاږلې، سوچ په مخه کړم، پوښتنو په سر واخیستم، د مرورتوب څه ګټه؟ په پوښتنې پسې پوښتنه ذهن کې را زرغونېده، ځان ته مې خیال نه ؤ، شاید د ځان سره مې خبرې کولې او هرې پوښتنې ته به مې ځواب وایه.

یو ماتم مې پر وجود ګډ ؤ. زړه مې په ځان پسې دردېده، د مرورتوب ګټه مې ناڅاپي حس کوله، ګرانښت یې را ډېراوه، د ځان سره مې وعدې کولې، چې بیا به یې نه خپه کوم، د تېپي لاس په ښېر به یې پالنه کوم او هېڅ یوې پېښې ته به د دې موقع نه ورکوم، چې حتی د څو ثانیو لپاره دې مونږ له یو بله بېل کړي.

په همدې چرتونو کې وم، نهایي تصمیم مې ونیو، واټساف ته ورغلم، لیکل مې پیل کړل، ګوتې مې رېږدېدلې، مېسېج لیکل مې بشپړ کړل، بېرته پښېمانه شوم، له واټساف ووتم.

فېسبوک ته لاړم. ومې لیکل:

مسلماني په چا کې نشته

مرور ګرځم څوک مې نه پخلا کوینه

فکر کوم زما ځړونه به یې لیدلې وه، سمدستي یې زنګ را وواهه، له ډېرې وارخطایۍ د اوکی تڼۍ نه کېکاږل کېدله، په یوه نرم غږ یې مخاطب کړم:

نه مې ته شې هېرولی، نه زما له خیاله وځې

څه پخلا به شو جانانه، زه هم ستړی ته هم ستړی

****

داسې بد یې عادت کړی وم، چې په کنګل ماښام به یې د ښار لوړې برخې ته وخېژولم، په غټو تېږو به وغځېدو، نوې راختلې سپوږمۍ ته به

مو ښه راغلاست ووایه، د ښار فضاء به چې څومره په څراغونو رنګینېده، خوشالي به یې ورته کوله او د ډېرې شوخۍ به یې نازک سوکان او څپېړې سینې ته را ونیولې.
خو اوس مې په ماښامونو قاتلې خاموشۍ مسلطې دي، په هماغه غټه تېره یوازې غځېدلې یم، ستوني مې ور پسې د خپګان غوټې کړې دي، د ښار هره رنګیني شکنجه راکوي، سترګې پټې کړم، وژاړم، اوښکې د غټې تېرې په سینه ور مېلمنې شي، ژر ګوته ور وړم، نوم یې چې ولیکم، شیندلو څاڅکو ته د یووالي ښکلا ور وبخښي.
ای، کاش!
چې اوس راسره وای، سپوږمۍ ته به مو په غبرګو اوازونو زمزمې کولې، شوخۍ به مو کولای، د هماغه پخوا په څېر؛ چې څادر به دې را څخه کش کاږه، تاو را تاو به دې کړ، څو له شوخۍ ډک ګوزارونه به دې را پېرزو کړل، ما به د درد تمثیل وکړ، ته به را نږدې شوې، ژر به دې د همدردۍ تمثیل پیل کړ.
ستا تمثیل به په خندا کړم. ما به چیغې کړې، تا به له غوږونو ونیولم، تر هغې به دې غوږونه کش کاږل، چې یخنۍ به دې لاسونه وسوځول. ژر به را نیغ شوم، څادر به مې غبرګ ستا له لاسونو را چاپېر کړ.
په ځلرویشت کلن ژوند کې بد عادت مې چې ولید؛ هغه د انسان سره عادت کېدل ؤ. داسې به دې عادت کړي، چې یوه شېبه دې تر څنګ نه

وي، د لېوني په څېر کارونه او فکرونه به کوې؛ خو چې تر څنګ دې مېشت وي، د ټولې دنيا په بې اعتنايي کې به شېبې تمامې شي، تر ټولو ښه احساس به کوې، د يو شتمن په څېر غرور به درسره مل وي.
اوس ناست يم، د خپلو تېرو جنتي ماښامونو په ياد کې مې څو وړې شمعې بلې کړي، ورو - ورو ويلي کېږي، زما د زړه څخه هم د لرغونو اتش پرستو معبد جوړ دی، هېڅ يې اور نه مړ کېږي او نه غواړم چې داسې ژر دې ستا د يادونو پالل پرېږدم؛ تر څو مې چې په رګونو کې د وينې جريان دوام لري، ستا يادونه به لمانځم.

جانانه ستا په جدايي کې
لکه ښارو په چېغو کلي خبرومه

****

د لومړي کتاب د چاپ په پار مې ځړونه خپره وه، ګرمې مبارکۍ را روانې وې، چا ډالۍ غوښته او چا يې د ترلاسه کولو ځايونه پسې غوښتل.
ناڅاپه يې زنګ راغی، اړيکه مې پرې کړه، په مېسېج کې مې ورته وليکل:
- ډېر وبخښئ! مناسب ځای نه يم.
د غوسې سټېکر يې را ولېږه، سمدستي يې پيغام راغی:
- ښنګه دې راته ويلي نه وو، چې کتاب دې ليکلی دی؟
- ته مې حيرانولې.

- تر اوسه مې باور نه راځي.
- کله راځې، چې کتاب درته ډالۍ کړم؟
مېسېج ته يې د غوسې سټېکر ورکړ، ځنډ يې وکړ، ويې ليکل:
- يو کتاب دې پرديو ته ډالۍ کوه، تر اوسه دې خپل او پردي ونه پېژندل.
- تر تا زر ځله قربان شم، زر واړه کتابونه ستا په چوپړ کې حاضر دي.
زړونه يې را ولېږل. پسې يې غږيز پيغام راغی:
- د سپين غر هومره لوړې او درنې مبارکۍ ومنه! قلم او فکر دې د اب زم
- زم په څېر وگرځه.
غږ يې د وريښمو په څېر نرم ولگېد، ور ومې ليکل:
- ادب، مينه او مننه!
-فکر کوم! ناول دی؟
- هو، همداسې ده.
- منځپانگه يې په څه را څرخي؟
- که له وړاندې يې درته ووايم، تلوسه يې ختمېږي.
د حيرانتيا سټېکر يې را ولېږه، ودرېدم. جيک ته مې لاس کړ، د مېسېج
کړنگ يې شو:
- پليييز، ووايه!

- منځپانګه يې په کوچنیتوب کې د کوژدې په ناوړه دود را څرخي. یعنې هغوی چې لا د ښو او بدو تفکیک نشي کولای، د ژوند پرېکړې یې کېږي.
- اممم، تاسې مهربان یاست.
- مهربان خدای تعالی دی، چې تاسې یې را لورولي یئ.
سمدستي یې پیغام راغی، لیکلي یې وو:

خدایه دا ټول خلک ړانده کړې
چې زه د یار غېږې ته ځان ورسومه

****

درب شو، مخ مې را واړوه، ګونډې یې پر ځمکه لګولې وې، سر یې ښکته ځړېدلی ؤ، سلګۍ یې تر ما په سختۍ را رسېدلې، را وګرځېدم، مخ ته یې ودرېدم، سترګې یې را نېغې کړې:
- نو ومې وبخښه، بیا به داسې نه کېږي.
نه پوهېدم چې د رحم سره ناخاپي څنګه نا اشنا شوم، مخامخ ورته کېناستم، سترګې مې پرې رډې کړې، چېغه مې کړه:
- ورشه!
زما د ټولو هغو ګرانو ملګرو څخه بخښنه وغواړه، چې زما پر شونډو به یې د خندا راوستلو لپاره پلمې لټولې، هماغه ملګري چې زما خبره به یې

ځمکې ته نه غورځوله، هغه نازولي ملګري چې د مینې او ارزښت حدونه یې ډېر وسیع وو؛ مګر ستا لپاره مې خپه کړل.
ټولګیوالو ته مې هم ورشه!
چې ستا لپاره مې ورته د ځنګ چوکۍ پرېښې دي او را څخه خپه شوي دي. هماغه خواږه ټولګیوال چې د سکنې ورور په څېر به یې پاللم، هماغه همکار ټولګیوال چې په هره سخته کې یې ببنوا نه یم پرېښی، حتماً یې د بشري وس مطابق پاللی یم؛ خو بیا هم ستا لپاره مې خپه کړل.
داسې ډېرې نورې اړیکې چې باید ما پاللی وای، ستا لپاره مې ونه پاللې، خو تا څه وکړل، هنن؟
خبرې مې بس کړې، له سترګو یې څو اوښکې پر باړخو ورغړېدې، ومې نشوای زغملې، غلی شوم، د سترګو خوږوالي یې ملامت کړم، داسې احساس مې وکړ، چې په خبرو کې له لیمبېټ واوښتم.
له لاسونو یې کلک ونیولم، مچې یې کړل. سر یې په نازکو اوږو دروند شو، زما پر اوږه یې را کېښود، په ویښتانو کې مې ګوتې ور تېرې کړې، په تندي مې د ښکلېدو موقع ورکړه، د شاعر دا بیت مې د بخښنې لپاره ور ډالۍ کړ:

سر دې را پورته کړه خو بیا به وعدې نه ماتوې
ما دښمنان بخښلي، ته خو مې جانان یې یاره

****

ستا هېڅ حق نه جوړېږي، چې وغړېږې او د ځان د سپینوالي لپاره دلایل وتراشې؛ ځکه ته خو د یو وسله وال لوټمار په څېر وې، ځواني دې را څخه ولوټوله، ما د ډېرې بې وسۍ غږ نه شو ویستلی، تا په بې رحمۍ را څخه خنداوې واخیستې، ما هڅه او هیله وکړه چې هر څه را څخه مه لوټه؛ مګر ته دومره په زړه کاڼی شوې، چې د یو اضافي توکي او خځلې په څېر دې په ډېران وغورځولم.

اوس به د چا په کار شم؟ ښکاره ده چې څوک مې نه قبلوي او باید چې قبول مې نه کړي؛ ځکه ما سره څه دي، چې د قبلېدو وړ دې شم؟ زه خو لکه کالبوت داسې یم، نه خندا لرم او نه ادا. وچې شونډې، هډوکي مخ، ببر ویښتان او نا منظم حرکات کله د منښتې وړ جوړېدای شي، ااااه!

تا خو دا هم کولی شو، چې ناز دې راکړی وای، پام دې را باندې کړی وای، څنګ کې دې ګرځولی وای، ګلاب دې راته ویلی وای، خو څه؟

یوازې همدومره چې د یو اغزي په توګه دې راته نظر وکړ، ودې رېبلم، د لمر په وړانګو دې وچ خځله کړم، بیا دې د خپلو ستمونو په لمبو وسوځولم او ایرې دې وګرځولم، د نفرت په باد دې هوا ته پورته کړم او ودې شیندلم.

د ظلمونو ډېر روایتونه او تاریخونه مې لوستي وو، خو ستا ظلمونو د تاریخ ټول ظلمونه ونړول؛ ځکه تاریخي روایتونو د داسې ظلمونو هېڅ یادونه نه ده کړې، چې له یو چا دې په ژوندوني مړی جوړ کړای شي، مگر تا وکړل او یوه رښتینې مینه وړاندې له دې چې خپل منزل ته ورسېږي، سپکه او بې قدره کړه، زمانې او خلکو ته دې بدنامه ور وپېژندله او یو له مینې ډک زړه دې گناهگار حساب کړ، خو دا په یاد ساته، چې ...

نور به دې هر یو ستم هېر کړم

خو بې قدري به دې تر عمره یادومه

****

- د زړونو پیوند کېدل په ډېرو هڅو پورې تړلي نه دي؛ بلکې دا طبیعي ده چې د یو چا د زړه ژورو ته کښته شوئ، بیا چې هر څومره عادي خبره او کړنه کوئ، هغه ته به ډېره ارزښتمنه وي. ته به ورته ارزښتمن یې، ستا د موبایل زنگ او مېسېجونه به ورته دومره ارزښتمن وي، چې هېڅکله به د سترړیا احساس نه کوي او شېبه په شېبه به دې د هر زنگ او مېسېج دومره اکرام او قدردانی کوي، لکه د یوه عزتمن مېلمله پر وړاندې چې ترسره کېږي.

ښه پوهېدم چې تقرير مې اوري؛ مگر داسې مې ښودله چې دلته شتون نه لري او زه يې نه وينم. بېرته مې د ملگري په اوږه لاس واړوه، تقرير مې روان وساته:

- ورک يې کړه، ډېره هڅه مې وکړه، چې زړه به يې شم؛ خو په زړه باندې يې هم نه شوم. ځومره سخته وي، چې ستا به يوه شېبه له زړه نه وځي، هڅه به کوې چې په يو ډول نه يو ډول ځان ور ياد کړې؛ مگر هغه داسې چلند وکړي چې ارمان درشي، کاش يا د دې دنيا پر مخ زه زېږېدلی نه وای او يا مې ببخي ورسره پېژندلی نه وای.

غلی شوم، ملگري راته سترگه کېکاږله، ويې پوهولم، چې بشپړ دې اوري، دوام ورکړه. ما هم غاړه تازه کړه، بيا لگيا شوم:

- څه خوند به يې درلود، چې طبيعي يې د زړه ژورو ته کښته شوی وای، بيا به د قدرمن مېلمه په څېر ارزښت راکول کېده، ناز به مې کولای شو، په خلاص زړه به مرورېدلی شوم، اوس خو چې مرور هم شم، دومره ځان ناگاره واچوي، چې گوندې په هېڅ هم نه پوهېږي، مجبور يم، ځان خپله ور پخلا کړم او خلاصه دا چې ...

د ډاره غږ کولی نه‌شم

د سوال ياري ده اوس به ړنگه بنگه شينه

****

د خوښۍ او خپګان ګډ احساس مې درلود. خوښ خو ځکه وم، چې ما يې د ديدن هېڅ موقع له لاسه ورکړې نه وه، حتی که يوه ثانيه وخت به هم ؤ، د تشريفاتو قطعې د عسکر په څېر به منظم او تيارسۍ په خدمت کې حاضر وم. پر انرژي او له ولولو ډک وجود سره به يې ما د سترګو طوافونه کول.

ديدنونه خو د خدای پاک په امر کېږي، مګر ما هم د بندګۍ پوره - پوره حرکت کاوه او خدای تعالی به را مهربان شو، له برکتونو به يې د ديدن شېبې را ډکې کړې، نه به د چا مزاحمت ؤ او نه منافقت، يوازې او يوازې محبت او محبت، بس خلاص!

د خپګان وير مې هم په وجود ګډ ؤ، ځکه د يوې ناڅرګندې مودې لپاره له يو بله جدا کېدلو. حاکم وضعيت او شرايطو ته مې چې کتل، بيا ليدل ناممکن نه وو؛ خو ممکن هم نه ښکارېدل يا شايد ما د خپل بخت په تړاو ويره درلوده، ځکه همېش ما سره په بېلتون کې مل پاتې شوی ؤ او هغه خلک يې را څخه بېل کړي وو، چې ما د خپل ژوند د بايللو جواري کولی شوه، خو د دوی له لاسه ورکول مې په هېڅ دليل نه غوښتل؛ مګر له ما يې بېل کړي وو.

هیلې او د جانان ډاډ ؤ، چې د راتلونکي لپاره یې خوښي رابخښله، خو د جدایي شېبو ناهیلی کولم او داسې احساس یې را کاوه، چې په ډېره لویه کچه جواري کوم او خپله ټوله ارزښتمنه شتمني بایلم.
هر څه مې لیدل او درک کول؛ مګر د مجبورې ورځې د خدای په اماني لپاره ور تر غاړې شوم. سترګې مې د اسمان خوا ته کږې شوې، دا لنډۍ مې ګیله کړه:

ژوند ته په بېرته - بېرته ګورم
لکه بایللی جوارګر چې کور ته ځینه

****

ډېره سخته وه، بېخي له درده ډکه شېبه مسلطه وه، د دوزخ کیفیته حالت احساس مې کاوه، دنیا راته قبر شکله برېښېده، چې پر خپلو لاسونو مې له خاورو ډکې بېلچې در باندې اړولې.
پر هماغه سترګو چې د یوې دقیقې لپاره دې ما خپګان لیدل نه غوښتل، ستا د نازک بدن د خاورو لاندې کېدلو ننداره مې کوله.
پر هماغه غوږونو چې د غږ اورېدو سره به دې د یو سټړي په څېر دمه کېدلم، د بېلچو د ټنګ - ټرونګ او د خاورو د غرب - غروب اوازونه مې اورېدل، چې د خاورو لاندې کېدلې.

پر هماغه ژبه چې په څومره خوږ انداز به دې نوم ما اخیسته او په څومره خوږه لهجه به مې د ژوند لپاره را پخلا کړې، پر ژبې مې د انا لله وانا الیه راجعون الفاظ زمزمه کول؛ خو زه!
بیا هم ژوندی وم، بیا هم بینا وم، بیا هم گونگ نه وم، بیا هم کوڼ نه وم او بیا هم په تا پسې مړ نه وم....
گونډې مې ولگولې، چیغې مې کړې:

نصیبه څه کانې دې وکړې

بېلچه په لاس په اشنا خاورې اړومه

ژر را پورته شوم. بدن مې خوله و، په کوټه کې تیاره وه، شکر مې وویست چې رښتیا نه دي.

****

ستا خوی د کومې بلې زمانې ؤ، ته جدا وې، تا ځانگړی جادو لاره، تا سره هنر ؤ، هغه هنر چې د انسان څخه یې کرکې - کینې - غوسې - بدنیتۍ او نور ډېر بد خویونه توږل او صیقل کول. ستا لپې د بزگر د لپو په څېر وې، د هغه بزگر چې د زړونو پر ځمکه د مینې تخمونه شیندي.
زما یاد نه‌شي، چې یو چا ته دې ما درې ځل د زنگ وهلو تکلیف کړی وي، یو ځانگړی غرور مې لاره، که چا مې د لومړي او دویم زنگ ځواب

راکړی نه ؤ، په کیسه کې به یې نه وم؛ تر څو به یې چې خپله اړیکه نیولې نه وه.
د دریېیم ځل زنګ وهلو تکلیف مې نه کاوه، خو ستا پېژندلو عام و تام بدل کړم، تا به د خپل حسن په غرور زما پرلپسې زنګونه نه ځوابول؛ مګر د پخوا په څېر نه وم، ضد مې نه کاوه. دریېیم ځل زنګ وهل خو عادي اړیکه نیول ؤ، حتی په لس ګونه ځل مې اړیکه نیوله، هغه پخوانی پاتې نه وم.
دا مې هم یاد نه‌شي، چې د یو چا د بدې او سختې خبرې پر وړاندې دې ما سخت ځواب ورکړی نه وي، که چا به یوه سخته خبره کړې وه، ما به دوې سختې کولې؛ مګر ستا معرفت داسې تغییر کړم، چې د هر چا د سختې خبرې پر وړاندې یې نرم او لطیف کړم، چا به چې سخته خبره راته وکړه، خوږې سترګې به دې را یادې شوې، غلی او خاموش به شوم، د سختې خبرې کولو جرات دې را څخه وتوړه.
دا هر څه ستا د لطف او مینې له برکته وو، ستا د لږې او محدودې مودې وصال داسې وروزلم، چې په هر ساکښ مې مینه او مهرباني راځي. یو وخت مې په انسان زړه خوږی نه درلود؛ مګر اوس چې کوم ټپي حیوان هم ووینم، ژر ور ټیټ شم، په هڅه کې شم چې د درملنې چاره یې وشي، بیا هم ستا مهربان وجود او شخصیت حس کړم، په فکر کې شم دا حیوان به هم د چا د زړه ټوټه وي، لکه یو وخت چې زه ستا د زړه ټوټه وم.

د پټو سترګو قسم نه خورم
څومره چې سترګې غړوم، تا یادومه

****

دواړه خپه وو، تر منځ مو چوپتیا خوره وه، اسویلی یې وکړ:
- اه! هېڅ خوب مو تعبیر نه‌شو، هیلې مو په سترګو کې نم شوې، څه بې وخته او بې‌ځایه نړېږو، وېش ـ وېش! د غمونو او دردونو په هجوم کې لمبه کېږو، د خوښۍ پسې ړندېږو.
ما یې لاسونه ونیول، سلګۍ مو شوې، ومې ویل:
- اخ! څه د زړه له جذبې ډکې شېبې مو لمانځلې او درلودلې، وېش ـ وېش! ومو بایلودې. دا تصور مو کله درلود، چې داسې بې‌وسه او د زړه له جوشه لوېدلې ځواني دې ولرو.
ور غاړې وتم، په اوږه یې سر را کېښود، سلګۍ یې وې:
- اخ! وخت څه په هنر غلا کوي. د ژوند هغه ممتازې شېبې داسې پټې په‌خپله غېږه کې ونغاړي، چې هېڅ ګومان دې نه راځي، چېرته یو ځای د ژوند خواږه منظرونه هم تېر شوي دي . ما یې له غاړې لاسونه چاپېر کړل، د زړه دربا یې ما حس کوله، په خبرو شوم:

- اخ! په ليرې تصور کې هم نه ځايېدله، چې داسې ځوړند وضعيت دې را مېښت شي، داسې وضعيت چې د هر مخلوق له څېرې ناهيلي څڅېږي. وېش ـ وېش! کله مو داسې تقاضا لرله.
سلګۍ يې ارامې وې، اوښکې يې وچولې، شونډې يې وخوځېدې:
- اخ! ژوند خو د رباب ترنګ دی. د لونګو بوی دی. د لالي ښنګ دی. حيف! چې دلته نه دی. وېش ـ وېش! دلته خو ژوند پيکه مانښام دی. د باروتو بوی دی، داسې بدرنګ چې نوکارې يې را خښې کړې دي، لکه لېونی ځناور ...
خبره مې ترې واخيسته، په لړ اوچت غږ مې دا ټپه ور ډالۍ کړه:

په چا مې سترګې نه خوږېږي
بلا دې واخلم په رښتيا نيمګړی يمه

****

خپه ښکارېده، ويل يې:
- داسې څوک خو بايد ولرې، چې د دردمن زړه کيسې درته وکړي، ته يې واورې، تا واوري. ته يې درک کړې، تا درک کړي. داسې څوک چې د يواځېتوب پر وخت، د زړه تنګون پر وخت او د دردېدو پر وخت يې را وغواړې، ور تر غاړې شې او ارام وهومې.

حیران مې ور وکتل، په فکر کې شوم، چې دا معجزه څنګه کېږي، د هغه چا د خولې د مینې خبرې اورم، چې باور مې نه راته، ومې ویل:

- د زړه د چنارونو مرغۍ مو باید داسې یو چا ته وچنېږي، چې درد کموونکي اوسي، زړه سپکوونکي دې وي، ارام در کوونکي وي، خندوونکي دې وي.

خبره یې ونیوه، ژر یې وویل:

- دا ټولې غوره ځانګړنې دي، غوره او ښې ځانګړنې کسبي هم کېدلای شي، د هر چا لپاره اړتیا او پکار ده، چې د ټولنیزې اړتیا(مینې) په پار یې کسب کړي.

مخامخ ورته کېناستم، ومې ویل:

- ما تل هڅه کړې ده، چې په تا کې دا ځانګړنې وروزم، د دې لپاره چې زما په نشتون کې هم یو ځانګړی انسان اوسې. یوازې زما لپاره نه؛ بلکې د هر انسان لپاره داسې زړه ولره، چې هغه پکې ځان ووینې، په لپو ترې مهرباني واخلي. د بل په درد دردمن وي، په هیڅ یې بده پېرزو نه وي.

شُکر ادا کوم چې د یو چا روزنه مې بریالۍ ده، ښه احساس کوم، چې تا لرم !!

په مثال ته د سجدې یې

تندی در وړم په ارام شمه جانانه

****

یو بدنصیب اخته ؤ، د خپل بایللي جانان یادونه یې کیسه کول. شاو خوا یې ملګري را تاو وو، ټول داسې غوږ وو، لکه کومه تاریخي پېښنه چې اوري. وړاندې تېر شوم، دومره واټن کې ترې د ونې ډډ ته تکیه شوم، چې غږ مې یې اورېدلی شو؛ مګر داسې مې ښودله، چې ګواکې غږ یې تر ما نه را رسېږي.

یوه ملګري وپوښت:

- دا شېبه ډېره سخته نه وي، چې په زړه دې د باران په څېر را ووربږي؛ مګر لیدل یې ناشوني وي؟

خوله یې خبرو ته جوړه کړه، خو داسې شو، لکه خبره یې چې ونښلي. سېګرېټ یې کش کاږه، سترګې یې پټې شوې، خوله یې را ټوله شوه، لوګي د اسمان پر خوا پورته شول، غږ یې را ووت:

- اه! د دې شېبې د سختۍ کیفیت د الفاظو په محوطه کې نه‌شي بیانېدی، د پوهېدنې لپاره یې اړتیا ده چې یو ځل دې ځوک جانان جوړ شي، بیا یې در څخه بېلتون ولوټې، تر یوه وخته صبر وکړې؛ مګر زمانه او خلک دومره په زړونو کاڼي شي، چې د دیدن ټول فرصتونه دې بدنام او ګناهګار معرفي کړي.

بل ملګري یې یوه جوړه ور یاده کړه، چې ډېر سره خوښ اوسېږي، د چا په خبرو خپل منځي واټن نه زیاتوي، ښځي ښکلې جوړه ده. ده بل

سېګرېټ ولګاوه، ویې خندل، لکه د یادې جوړې ربښتینولي چې وننګوي، ویې ویل:

- ځینې په نصیب او تقدیر شتمن وي. د زمانې او خلکو له هر دام یې اړیکه، په اسماني همکاریو محفوظه وي. د چا د تقدیر پاڼې ښې وي، داسې یو څوک یې په برخه وي چې د درک له اړخه ځیرک وي، په هېڅ حالت کې بېلتون ته موقع نه ورکوي. غلی شو، نور یې د خبرو کولو توان نه درلود.

بل ملګري ته یې لکه چې دې بحث خوند ورکړی ؤ، د مجلس اورېدېدل یې غوښتل، غږ یې کړ:

یا به زما نصیب خراب وي

یا به دا ټولې یارانې دغسې وینه

****

د کالیزې په مناسبت مې ځړونه خپره وه. نه یې خوښول، چې په کمېنټ کې یوه موضوع راسره وشاربي، نېغ یې په مېسېج کې د الفاظو مهرباني وکړه، لیکلي یې وو:

- په هر موسم کې چلېدونکي انسانه!

د ژوند هر کال او پسرلی دې جنت کیفیته جوړ شه، هره ورځ دې پسرلی وګرځه.

څه شېبه وځنډېدم، پيغام پاڼې ته ورغلم، ومې ليکل:
- ژوند هم څه عجب کيف لري، څو پسرلي د ژوندانه تېر شو، محض په‌دې روايت سره مطيع پاتې يوو، چې پسرلي خوښۍ راولي، خو نه! د ژوندانه خوږلت او تريخوالی خپله د انسان اصالتي پرېکړه ده، چې ذهني او دروني هڅې د ځان خوښونې له‌پاره بوختوي، پسرلي جوړوي او که همدا هڅې د خودي ويجاړېدنې له‌پاره بوختوي، خزانونه ويشي.
سمدستي يې مېسېج وليد. د حيرانتيا ستېکر يې را ولېږه، څه شېبه يې ليکل ونه کړل، فکر کوم د ځواب لپاره يې الفاظ را ټولول. د ځواب درک يې ونه لګېد، ژر مې مېسېج ور وليکه:
- پسرلي محض د کالونو اندازه تدريجي زياتوي، د هر تېر پسرلي پسې د ارمان اوښکې نه تويوم او هر راتلونکي پسرلي ته د بزګر په څېر، له ډېرې خوښۍ مې زړه په ټوپونو نه راځي.
مېسېج يې وليد، ژر يې وليکل:
- پسرلي نور څه در پېرزو کړي، د ګل په څېر ځواني يې در لورولې ده، په ليدو دې مړاوي نظرونه تاندېږي، بيا هم خوښ نه يې.
مېسېج يې موسک کړم. سر مې په بالښت وځړېد، بيا مې وليکل:
- سږ پسرلی به يو ځل بيا د تېر په څېر خپل کار بشپړ کړي، د کاذبو خوشاليو په جم و جوش کې به د يو مکار او نېرنګ ظالم په څېره کې

پټ؛ خو نه جبرانېدونکی ظلم وکړي او د کالونو په ګراف کې به یو عدد نور هم ور زیات کړي.

مېسېج ته یې په غبرګون د غوسې سټېکر ورکړ. ویې لیکل:

- پسرلی ظالم نه دی، بلکې له خوښیو او زیرو ډک موسم دی، ډېر پکې خپلو هیلو ته رسېږي.

ما یې مسېج ته د زړه سټېکر ورکړ. ژر مې ولیکل:

- دې خوشبینۍ کلونه دوام وکړ، چې پسرلي زیري او خوښۍ راولي، مګر بیا یې هم کوم مطلوب پای نه درلود او څه ډول چې ما د پسرلیو څخه هیلې درلودې، رښتینې نه‌شوې، هماغسې نیمګړې پاتې دي، زه او ته پکې مونږ نه شو.

وروستی مېسېج یې په دې ټپه را ټول ؤ:

نه به دا ستا زړه په کرار شي

نه به زما مینه په نورو ماته شینه

****

سترګې مې پټې وې، د لمر وړانګې ښې لګېدې، دېوال ته ړنګ وم. یو وخت مې په سترګو نرمې ګوتې حس کړې، جټکه مې وخوړه، هڅه مې وکړه چې سترګې پرانېځم، خو د اجازې لطف یې ونه کړ.

هڅه يې کوله، چې ځان ناپېژاند وښايي؛ مګر ما يې د ګوتو نرم والی او تودوالی د میلیونونو ګوتو تر منځ هم تفکیک کولی شو. ما يې مړوندونه ټینګ کړل، سترګې مې وغړولې، ور ومې کتل:
- که له پنځه واړه حسونو بې برخې شم، بیا به دې هم لیدلی، اورېدلی، بویولی، لمسولی او درک کولی شم.
لاس يې په اوږه را واړوه. له پوزې يې کش کړم، تندی يې راسره وجنګاوه، سترګې په سترګو شو، ورو يې غږ را ووت:
- له ځانه مې مه بېلوه، نه شي کېدای چې ښنګ کې د اوسېدو ویاړ د تل لپاره را ډالۍ کړې؟
ما يې په ګوتو کې ګوتې ننویستې، زور مې کړې. ګوتې مو پرانیستې، د ښی لاس مړوند مې يې را کش کړ، په خپل زړه مې کېښود، زیاته مې کړه:
- تر هغې چې د زړه دا دربا دوام مومي، د ټولو کایناتو تر مخه دا اظهار کوم، چې زما ښنګ تل تر تله تا ته ډالۍ شو، مبارک دې شه!
له ډېرې خوښۍ يې په غېږ کې ونیولم، په سینه يې سر را کېښود، د اوښکو کاروان يې په جنتي باړخوګانو مزل ته دوام ورکاوه.
جېب ته مې لاس کړ، غوښتل مې په دسمال يې اوښکې وچې کړم، مګر له جېبه د دسمال پر ځای تسبې را ووتې، ویې لیدې، په ژړا کې يې

خندا گډه شوه، په پوښتونکي انداز يې لاسونه خلاص کړل، نوبت مې ترې واخيست:

چې ستا خطونه به پراته وو پکې
د هغه جيب نه اوس تسبې راوځي

****

د گلانو گېډۍ يې راته ونيوه، د ژبې په څک سره مې « نه» کړل، زما له غاړې يې لاسونه کلک چاپېر کړل، په اوږه يې زنه را کېښوده، مخ يې راسره ونښلاوه، گلان يې مخ ته را نږدې کړل، پوزه مې وتخنېده، د گلانو نرم وږم ونيولم، سترگې مې پټې شوې، د خيال په نړۍ کې ورک شوم، ويې خندل:

- د گل هم‌شکله! کټ - مټ دغسې صورت حال هغه شېبه لرم، چې ستا په غېږه کې د سر اېښودو وياړ را په برخه وي، پټې سترگې ستا د وصال مُعطر حضور احساسوم.

ځان مې ور نږدې کړ، سترگې يې پټې کړې، د ښي باړخو په ښکلېدو يې ونازولم، نرۍ موسکا يې وکړه، کيڼ باړخو يې را وگرځاوه، ما لا د ښي باړخو خواږه هضم کړي نه وو، اشتها مې را وپارېدله، غبرگ باړخوگان مې ښکل کړل، غوږ ته مې خوله ور نږدې کړه:

- که داسې نازول او پېرزوینې را په برخه وي، فکر نه کوې چې د بل څه خوړلو اشتها دې ولرم؟

سر یې وخوځېد، غومبري یې د رنګه پوکانۍ په څېر واوښتل، نوبت یې را څخه واخیست:

- د بڼ مالیاره! تا څوک کله د مېوو خوړلو منع کولی شي، د خپلې برخې خاوند یې، خوښه ستا ده، چې کله او څومره یې نوشیجان کوې.

څو قدمه شاته لاړم، ګونډې مې پر ځمکه ولګولې، لاسونه مې خلاص ونیول، غږ مې کړ:

لاسونه کلک را نه چاپېر کړه

د بخت سیلۍ به مې د بل څنګ ته وړینه

****

- تا به بل څوک غواړي یا نه؛ مګر زه دې حتماً غواړم.

لیکل یې بس کړل، قلم یې ګوتو کې ټینګ ونیو، نېغ یې را وکتل، سترګې یې پراخې شوې، داسې حالت یې غوره کړ، لکه د توقع خلاف چې کوم څه ویني، ورو یې خپل مخ ته څپېړه ورکړه، چې باور یې راغی، چیغه یې کړه:

- کانکرېټه! باور مې نه راځي، ستا د خولې د مینې خواږه الفاظ اورم، څه وکړم؟ ونڅېږم که والوځم. لاسونه یې خلاص ونیول، ما خندل. ومې نه

منله، ترې روان شوم، را منډه یې کړه، مخه یې راته ونیوه، د خلاصون لپاره مې بل دلیل ونه موند، اسویلی مې وکړ، سترګې مې پټې کړې، د غاړې لپاره مې لاسونه خلاص کړل، په اوږه یې سر را کېښود، د زړه دربا مې یې حس کړه، مخامخ ورته ودرېدم:

- ډېر به یې نه باوروي، مګر دا یقیني او ربښتینې خبره ده، ځینې د ناهیلۍ د درملو په څېر وي، بس همدا چې در وغږېږي، در غاړې وځي، در وخاندي، په هماغه شېبه ځان ټول هیله - هیله حس کړې.

د باړخوګانو په رنګ کې یې بدلون راغی، لکه د انار په څېر وغوړېدل، سر یې وځړېد، زنې ته مې لاس ور وړ، غټو ښو یې شفابخشې سترګې پوښلې وې، ورو یې غږ را ووت:

زما خو زړه زما خو ځان یې

چې ستا به څه یمه کرل رېبل کومه

****

ځینې مینه غواړي، خو ګیلې، جنګونه او خپګانونه نه مني، نه پوهېږم دوی مینه څه ته وایي. مینه یوه ډېره عالي او حساسه اړیکه ده، که ګیلې، جنګونه او خپګانونه پکې نه‌وي، بیا خو یوه عادي اړیکه ده، چې د دې ډول اړیکو څه کمی نه لیدل کېږي. که مینه کوئ حتمي به مو ترمنځ ګیلې، جنګونه او خپګانونه راځي، باید د داسې اړیکې قدرداني

وکړئ. د هغې اړیکې به څه خوند وي، چې ناز پکې نه وي، مستي او شوخي نه لري، مرورتوب پکې نه راځي، د موبایل نه ځوابول پکې نه وي، د مېسېنجر، فیسبوک او وتس اپ بلاک او انفرینډ پکې نه وي او په ټوله کې تر منځ مو بې تفاوتي حاکمه وي.

مزه خو د هغې اړیکې وي چې د یو کار لپاره دې وځورووي، ناز در باندې وکړي، د یوې خبرې پر ځای شل خبرې درته وکړي، در څخه خپه شي، موبایل دې ځواب نه کړي، په غوسه دې کړي، بېرته دې را پخلا کړي، هره پوښتنه دې په شوخۍ ځوابوي، داسې نه چې یوازې هو او نه درته وایي.

همدا چې د سترې مشي پر مهال شاو خوا وګوري، څوک نه وي، په ټوپونو شي، له ډېرې خوښۍ دې په غېږ کې ونیسي، په غبرګو اننګو دې ښکل کړي، په لېوني درته ووایي او په سینه دې سر کېږدي. د خدای په امانۍ پر مهال هم غواړي، چې د نورو څخه پټ یوې غاړې ته شي، اشاره یا مېسبج درته وکړي، ځای درته وښایي، کلک - کلک دې په غېږ کې ونیسي، ګوتې دې زور کړي.

پوښتنه در څخه وکړي، په کوم اننګي دې ښکل کړم؟ ته ورته چپ اننګی وښایې، ویې نه مني، دلیل ووایي چې چپ اننګی تریخ وي، وخاندي. ته ورته ښی اننګی وښایي، بیا یې ونه مني، دلیل راوړي چې ښی اننګی ډېر خوږ وي، د شکر ناروغي مې پیدا نه کړي.

ټک شي، لاسونه وجنګوي، خندا يې واخلي، په تشو لاس کېږدي، سر يې وځړېږي. ببرته سترګې را پورته کړي، سترګې درسره وجنګوي، په اننګو دې پاسته ورغوي راښکي، په غبرګو اننګو دې ښکل کړي، بيا در غاړې وځي، په اوږه درته سر کېږدي، لګيا شي:

- که د اننګو ښکلولو موقع دې ونه موم، په رښتيا هم چې په لا علاجه ناروغۍ به اخته شم.

ته يې اوښکې ور پاکې کړې، ډاډ ورکړې، لاس يې زور کړې، ورته ووايې:

- لا خو ژوندی يم. ستا په څېر کله څوک دومره ډېرې موقع لرې، دا انديښنې لرې وغورځوه، ژوند کوه.

شونډې يې رپېږي، نه غواړي څنګ دې پرېږدي، ساعت ته وګوري، سر وښوروي، د وروستي ځل لپاره يې شونډې وخوځېږي:

رب دې ژوندی لره جانانه

زه لېوني خويونه ستا په ډاډ کومه

****

ته څوک وې؟ زه دې پېژندلم؟ د څه په خاطر دې راسره وپېژندل؟ ولې دې له ځان سره عادت کړم؟ څه اړتيا وه چې د ميليونونو انسانانو له منځه دې زه وټاکلم؟ څنګه دې د نورو پر وړاندې بې پروا او د ځان لپاره

مهم کړم؟ ولې دې ځان ته نږدې کړم؟ ولې دې ګران کړم؟ ولې دې پرېښودلم؟ ولې؟ ولې او ولې؟

داسې بې شمېره پوښتنې لرم، د ځواب لپاره يې باید یو ځل راشې، راسره کېنې. داسې که هر څوک په خپل سر راځي او په خپله خوښه ځي، څه ګمان کوې چې څوک به په اسانۍ سره د مینې پر لار قدم پورته کړي، څوک به چا ته د زړه ورکولو قرباني ورکړي، څوک به چا ته ځان نږدې کړي؟

هو!

ستا راتګ حتمي دی. د ډېرو لا ځوابه پوښتنو د حل په موخه هم باید یو ځل تشریف راوړې، د اندېښنو د رفع او د دردونو د ارامښت په پار هم ستا د را ستنېدو اړتیا لیدل کېږي.

د دې یو واقعیت اظهار هم باید وشي، ته یوازې د څو شېبو اړتیا نه یې، ته هغه اړتیا وې او یې، چې هر وخت به درته د یو قیمتي څیز په توګه ارزښت در کول کېږي.

پوهېږم او باوري یم، چې زما هرې پوښتنې ته ځواب یوازې او یوازې ستا شتون ویلی شي. زما د ژوند هره پوښتنه که حل کېږي، ځواب به يې ته وې، که په ژوند کې اندېښنه را پیدا کېږي، د رفع دلیل به يې ته وې، که د ژوند د هرې ستونزې پر وړاندې ودرېدلی شم، بیا به هم ستا د ډاډ اړتیا وي.

با وجود د دومره ډېرو اړتیاوو او مهم‌والي سره څنګه نه را ګرځې، باور وکړه د یو انسان سلامت ژوند تا ته اړتیا لري، ستا لږه پاملرنه د یو انسان زړه خوښ ساتلی شي، مه بې پروا کېږه.

فکر وکړه!

ما سره ستا پېژندنه شاید پر همدې خاطر وه، چې د ژوند د هرې سختې او بدې ورځې پر مهال مې تر څنګ اوسې او که چېرې د وارخطایي احساس کوم، ته به ډاډ را ډالی کوې.

ته لاړې، بې شمېره دردونو او اندېښنو ته دې یوازې پرېښودم. ته به یې باور نه کړې، زما په خیال کې هم دا نه را ګرځي، چې ته به ما یوازې پرېږدې، لکه په دښته کې ولاړه وچه داسې حالت لرم. په خپل ځان بوج یم، فکر کوم چې هسې ژوند دې روان کړی، هغه څوک چې د ټولې نړۍ څخه زیات باور دې پرې لاره، یوازې پرېښودې، نور څوک به څه ملتیا درسره وکړي.

د خالق تعالی ټول کاینات وینم. آن لمر، سپوږمۍ، اسمان او کاینات لیدلی شم؛ مګر تا نه وینم. نه‌پوهېږم ته د کایناتو په کومه کناره کې استوګنه لرې، چې زه دې په موندنه کې پاتې راغلی یم.

که لمر درته مېلمستیا کړې وي، نو د وړانګو د تودوخې له وجې به اوس مخلوقات سوځېدلي وو، خو پوهېږم چې د لمر سره هم نه یې. که سپوږمۍ درته مېلمستیا کړې وي، نو د وړانګو ځلا به یې اوس مخلوقات

ړانده کړي وو، باور لرم چې د سپوږمۍ سره هم نه یې. ته به پیدا نه‌شې، مګر ما به د ځان په لټون کې ورک کړې.
هېڅ ښه دې را باندې نه لوربږي، نه‌پوهېږم په دې بدو کې تا کوم ښه لیدلي دي، چې هر وخت یې راسره کوې. څومره وس چې دې رسېده، مخ دې را څخه اړولی دی، کله فکر را ولوېږي، که د مرګ پرېکړې د انسانانو په لاس کې وای، زه به لا پخوا له دې نړۍ رخصت شوی وم.

زما د مرګ اختیار که ستا وای

زه به د ګور چېنجو پخوا خوړلی ومه

****

باران ورېده، د تالندې د سپینې رڼا او هیبتي کړنګ سره به ګروپونه په تېز حرکت راغلل، د ودانۍ پر اوږدو شیشو څاڅکي تېز او په شړک لګېدل، ژېړ طلایي ګروپونو د ماڼۍ نرۍ لارو ته رڼا او ښکلا بخښله.
تور اوږده بوټان او توره اوږده کورتۍ مې پر تن وه، د ودانۍ په اوږده دهلېز کې چټک روان وم، د بوټانو ترکا مې د باران د څاڅکو سره سیالي کوله، سندرېز شور یې جوړ ؤ.
خړه لړه په ټوله ودانۍ خوره وه، په چمنونو کې اوبه ډنډ وې، د ماڼۍ مخ ته ودرېدم، پورته اسمان ته مې وکتل، پر مخ مې څو څاڅکي پاسته او

خواږه ولګېدل، خوند یې وکړ، بېخي ډېر خوند، ایسته پراخ میدان ته ور ووتم.له ځان سره مې وویل:

پرېږده!

چې د دې ښکلي هېواد د باران څخه پوست خوند واخلم، دا باران ځومره میین لګېږي، ډېر شیرین خوند کوي، چترۍ پر خپل ځان مه نیسه، یوازې خاموش ورته ودرېږه، ننداره وکړه، وګوره چې زه څومره په باران میین یم، میینان پر ځان چترۍ نه نیسي، هغوی دومره تږي وي، چې د باران څاڅکو ته هم غاړې ورکوي.

نېغ ودرېدم، په ننداره شوم، څه شېبه د باران د څاڅکو څخه مې خوند واخیست، موبایل ته مې لاس کړ، په پیغام پاڼه کې مې ولیکل:

- تر اوسه دې د را تګ معلومات ونه‌شو؟

ویې لیکل:

- تشریف مې راوړی و، مګر تاسې د ځانګړو مېلمنو سره لیدنه درلوده، غوره مې وګڼله چې په مناسب وخت به بېرته را وګرځم.

موسک شو، پیغام پاڼې ته ورغلم، ومې لیکل:

_ د موسم مهرباني ده، باران اوري.

سمدستي یې مېسېج ولید، انځور یې را ولېږه، د ونې له پاڼې څخه څاڅکي څڅېدل. بیا یې ولیکل:

- موسم خو دوه کسي دی. څنګه دې خوښه ده؟

د زړه سټېکر مې ور ولېږه، ومې لیکل:
- په دې پوست موسم کې چې ستا د پستو خبرو اورېدو موقع پیدا کېږي، ولې یې له لاسه ورکړم.
د سوک سټېکر یې را ولېږه. نوبت یې را څخه واخیست:
- خبرې کمې کوه، عمل دې ډېر کړه .
مېسېج یې موسک کړم، لنډ مې ور ولیکل:
- پارک کې منتظر یم.
شېبه وروسته باران ولاړ و، د پارک د زړې ونې لاندې په اوږده چوکۍ ناست وو، خندل یې، ما یې لاسونه ټینګ کړل، غوږ ته مې خوله ور نږدې کړه:

په زنګانه راته سر کېږده
د نظر دم در باندې ګله اچومه

****

د خدای په امانۍ شېبه وه. یو بل ته مو نشوای کتلي. سرونه مو ځړېدلي وو، کله به مو ډنډ سترګې یوه خوا او بله خوا وګرځولې، مونږ دواړو هڅه کوله، چې ګوښه ځای ته لاړ شو، کلک - کلک سره غاړې وځو؛ مګر نه کېده.

موټر ته پورته شوم، داسې مې احساسوله، لکه خپل ټول ژوند چې مې بايللی وي. ور ومې وکتل، په موبايل يې سر ټيټ کړی ؤ، وپوهېدم چې پيغام راته لېږي، موبايل مې را واخيست، پيغام يې راغی:

ـ زه چې بيا درته راځم او ما وينې

ما به ډېر عمر خوړلی وي، لالیه

سترگې مې پټې شوې. زړه مې داسې را ډک شو، چې په لوړ غږ چېغې کړم، مگر ځان مې کنټرول کړ، گوتې مې وخوځېدې:

ـ ته د ديدن گيله ونه کړې

پښتنې مينې خو نيمگړې خوند کوينه

د ژړا سټېکر يې را ولېږه، ژر يې وليکل:

ـ زړه ته مې گوره خوښ مې ته يې

نصيب ته گوره تا نه لرې مې ساتينه

جدايي يې د زغم وړ نه وه. له ناکامه مې زغمله، ځان ته د کاذب ډاډ ورکولو هڅه مې کوله، ليکل مې پيل کړل:

ـ د خپلو ځو عکسونو د را لېږلو لطف که وکړئ!

سمدستي يې د زړه سټېکرونه را ولېږل، پسې يې عکس را ولېږه، نوبت مې ترې واخيست:

ـ په زړه دې څه دي راته وايه

خمارو سترگو دې گيلې راوړې دينه

هېڅ غبرگون یې را څرگند نه‌شو، ما هم موبایل بند کړ، د موټر له شیشې مې بهر وکتل، ونې شاته پاتېدلې، شاته تکیه شوم.
سترگې مې لا پټې نه وې، موبایل وشرنگېد، ژر مې اوکی کړ، سلگۍ یې وې، هڅه یې کوله چې خبرې وکړي؛ مگر نه یې شوای کولی، اړیکه یې پرې کړه، پیغام یې راغی:

ـ د زړه له زوره داسې لړ - لړ غورځېدم در پسې
بېلتون دې څه و خو په ملا را ماتېدم در پسې

****

د پیل ورځې وې، نور نه پوهېدم، خو ځانگړی احساس مې لاره، هېڅ ډول خوراک خوند نه را کاوه، په کټ کې به وغځېدم، خو خوب به نه راته، رښې سترگې به مې چت ته نیولې وې، خدای خبر د خیال نړۍ به مې چرته را جوړه وه. کتاب به مې مخ ته ایښی و؛ مگر فکر به مې بل ځای گرځېده.
د تېر وخت په خبرو مې د پښېمانۍ احساس کاوه. چا به چې څوک میین را وښود، ما به وخندل، لېونی به مې یاد کړ، خو پوه نه وم، چې خپلې غاړې ته به مې دا رسۍ را غورځېږي.

اوس هماغه خلک سپېڅلي راته ایسېږي، راته ګران دي، چې ما به لېوني ګڼل، غواړم د هر یوه سره په ساعتونو - ساعتونو کېنم، خبرې یې واورم، کیسې ورسره وکړم.

د هر ډول کتاب مطالعه مې کوله، مګر د مینې اړوند کتاب ته به مې لاس نه ور وړ، لکه ګناه چې کوم. اوس مې د لګښتونو لومړیتوب د مینې کتابونو په پېرلو دی. کرۍ شپه ناست یم، د مینې بنډل کتابونه مې مخ ته ایښي وي، یو - یو کتاب را اخلم، لړلیکونه یې لولم، جالب عنوانونه یې په نښه کوم او بیا یې په ډېر ذوق سره لولم.

له خطاط مې لاسلیک زده کاوه، ویل یې:

- څه ډول لاسلیک در زده کړم؟

ویل مې:

- داسې لاسلیک چې زړه پکې راشي.

کله د نورو په تړاو په قضاوت ځان ملامت کړم. سر مې وځړېږي. په رښتیا هم تر هغې چې پر مونږ نه وي راغلي، د نورو په تړاو بې پولې قضاوتونه کوو، هر ډول ټاپې او تورونه لګوو.

اوس ټول هغه کارونه کوم، چې ما یو وخت د لېونیانو کارونه ګڼل. ځان سره غلي ووایم:

ما لېوني کارونه نه کړل

لېونۍ مینې ورته ډېر محتاجه کړمه

****

خدای تعالی په مخلوقاتو کې انسان تر ټولو ښکلی پیدا کړی. کله چې ستا د بدن حیرانوونکي جوړښت ته ځیر شم، د خدای تعالی د ذات سره مې مینه لا ډېره شي، پوښتنې مې ذهن کې را وټوکېږي، چې مخلوق یې په دومره اندازې ښکلی پیدا کړی، خپله به څومره ښکلی وي؟

ته هغه انسان یې، چې یوازې ظاهري ښایست نه لري؛ بلکې باطني ښکلا هم خالق تعالی در لورولې ده.

پوره باور مې دی، چې ستا د بدن ظاهري او باطني جوړښت عادي پرښتو نه دی کړی؛ بلکې مسلکي او هنرمندو پرښتو ستا د بدن په جوړښت کې ځانونه ستړي کړي. په دې هم یقیني یم، هغو پرښتو چې ستا د بدن په جوړښت کې یې ونډه لرلې وي، د نورو پرښتو تر منځ به ډېرې مشهورې یادېږي او ستا جوړښت به د هغوی د شهکار په توګه یادېږي، نورې پرښتې به ترې اغېزمنې وي او هیله به لري، چې دوی هم دغسې نادر بدنونه وپنځوي.

پوهېږې!

زه په ډېر ګڼ نفوسه سیمه کې را لوی شوی یم، په ګڼ نفوسه ښوونځي کې مې درس لوستی دی، په ګڼ نفوسه پوهنتون کې مې زده کړې کړې دي، ګڼ نفوسه ښارونو ته د چکر لپاره تللی یم، په دې دومره ګڼ مېشته

ځايونو کې ستا په څېر د ښکلي بدن انسان مې نه دی تر سترګو شوی، ستا جذابيت - ذهانت - لياقت - معنويت او داسې ګڼې نورې غوره ځانګړنې ستا په بدن کې ځای لري.
زما سترګې بختورې دي، چې ستا د ليدلو وياړ لري زما غوږونه تر ټولو نېکبخته دي، چې ستا د غږ موسيقي يې اورېدلې ده. زما لاسونه هم بختور دي، چې تا سره يې د لمس کېدو وياړ خپل کړی دی، په ټوله کې زه بختور انسان يم، چې تا سره مې پېژندنه شوې ده، وياړم!
که کېدلای، تا بايد د نړۍ د ښکلا جايزې ته ځان نوملی وای، واقعيت دا دی چې نړۍ بې عدالتي کوي، د جايزې ګټونکی هغه څوک اعلانوي، چې د ښکلا او ښايست نوم پرې شرمېږي. که د عدالت او رښتيا ډګر ته خبره لاړه شي، تا ګټلې. معيارونه دې پوره دي، ته يې وړ يې، ته د ښکلا برم را ژوندی کوې، د ښکلا اصلي تعريف ته يې، بايد نړۍ ته ور وښودل شې.
جنګ کې پيدا، جنګ کې را لوی او جنګ کې به مړه شو؛ مګر ستا د ښايست ننداري مو په ارام او خوښ زړه ونه کړې. چرته چې جنګ وي، هلته د انسانانو ارزاني وي، د انسان له انسانه کرکه کېږي، يو بل نه پالل کېږي، يو بل ته درنښت نه ورکول کېږي او هڅه دا کېږي، چې څنګه د يو بل په لمنځه وړلو ځانونه وساتي.

ما او تا هم د دې جنګ ځپلې ټولنې وګړي یوو، جنګ له ما څخه دا ځواک ترورلی، چې ستا ښایست وستایم. پوهېږم هېڅ پېښه به ونشي کولای، چې ستا په ښکلا کې کمښت راولي؛ مګر جنګ نه!
ورځ تر بلې وینم چې ستا د ښایست لمر ته د جنګ ورېځې ور نږدې کېږي، ورځې تر بلې ستا د ښایست د لمر وړانګې د جنګ د ورېځو تر اغېزې لاندې وینم.
ستا د ښایست ندرت او زما د لیک واقعیت روښانوي، چې مونږ ښکلي او رښتیني یوو، هغوی چې مونږ په نورو نومونو یادوي، په واقعیت کې د نړۍ د یو اتل او مینه خوښوونکي قوم د رښتینې څېرې د پټولو ناکام هاند کوي.

****

موبایل وشرنګېد، ور ومې کتل، باور مې نه راته، د وزرو کمی ؤ، ګنې الوت حتمي رانه کېده. رنګ مې الوتی ؤ، د اوکی تڼۍ ته ګوتې نه ور وړاندې کېدې، سترګې مې پټې کړې، د وجود په ټول زور مې د اوکی تڼۍ کېکاږله، د غږ خواږه یې را ولورول:
- هلوو، هیله ده مزاحمت مې نه وي کړی!

له ډېرې خوښۍ په جامو کې نه ځایېدم، له پښو مې ځمکه وتښتېده، لکه په هوا کې چې الوت کوم. شونډې مې نه خوځېدې، داسې مې احساسوله، لکه د غږ چې محروم یم، بې غږه او ساکت وم. ناڅاپي مې له خولې ووتل:

- بښخي په مناسبه موقع مو د اړیکې نیولو مهرباني کړې ده، کله زحمت کېدای شئ، تاسې خو رحمت یاست!

چوپتیا شوه. وپوهېدم، چې غوره ټکي را ټولوي. کار مې پرې ونه لاره، په تمه پاتې شوم، ټوخي یې وکړل:

- د یو څه په اړه مو پوښتلی شم؟

- مهرباني!

- مممم، د ویلو جرات یې نه لرم.

- ولې؟

- غوږونو کې ګوتې کېږده، چې ویې وایم!

ومې وخندل. غبرګون یې را څرګند نه شو، بیا یې د غږ اورېدو ته تم شوم، را غږ یې کړل:

- مینه دې کړې؟

- توبه! ولې مې ګناهګاروې.

ویې خندل. ولړزېدم او داسې یخني مې په بدن کې خوره شوه، لکه سړې خونې ته چې ور داخل شم. ځان مې را ټول کړ، داسې مې

محسوسوله، لکه په دې دنیا چې تشریف نه لرم، کوم بل ځای د حورو - غلمانو سره د ناستې ویاړ را په برخه وي. غږ یې بیا را ځرګند شو:

ـ میینه یم، مُنکره نه یم

په ښُکلو - ښُکلو د هر چا مینه راځینه

ما هڅه کوله، چې پر ځان کنټرول له لاسه ور نه کړم، مګر جادویي غږ یې داسې کانې کولې، چې پر ځان کنټرول یې را څخه اخیسته، د بې هوشۍ پر خوا یې وړلم، چالاکي مې وکړه، نوبت مې ترې واخیست:

- وبخښئ! ځواب په مېسېج کې موندلی شئ.

ژر لاړم، په پیغام پاڼه کې مې د لیکلو هاند پیل کړ، ګوتې مې بې اختیاره رپېدې، لنډ مې ولیکل:

- زه میین نه یم!

خپل ملګری/ ملګرې مو په ارزښتمنه ډالۍ ونازوئ:

د...له لوري

ښاغلي/ آغلې...ته ډالۍ!

....

لاسلیک